

รากแก้วของไม้ใหญ่

[ไทย – Thai – تايلاندي]

อับดุลรอซซาก บิน อับดุลมุหฺซีน อัล-อับบาด อัล-บัดรุ

แปลโดย : แวมุฮัมหมัดซาบรี แวะะโก๊ะ

ตรวจทานโดย : พัยซอล อับดุลฮาดี

แหล่งที่มา : เว็บไซต์เซคอับดุรอซซาก www.al-badr.net

2012 - 1433

IslamHouse.com

عشر قواعد في الاستقامة

« باللغة التايلاندية »

عبد الرزاق بن عبد المحسن العباد البدر

ترجمة: محمد صبري يعقوب

مراجعة: فيصل عبدالمهدي

المصدر: موقع الشيخ عبد الرزاق البدر www.al-badr.net

2012 - 1433

IslamHouse.com

ด้วยพระนามของอัลลอฮฺ ผู้ทรงเมตตา ปรานียิ่งเสมอ

รากแก้วของไม้ใหญ่

รากฐาน 10 สิบประการสู่การยืนหยัดในคุณธรรม

คำนำ

มวลการสรรเสริญเป็นกรรมสิทธิ์ของอัลลอฮฺ เราขอสรรเสริญต่อพระองค์ เราขอความช่วยเหลือต่อพระองค์ เราขออภัยโทษต่อพระองค์ และเราขอความคุ้มครองต่อ อัลลอฮฺให้รอดพ้น จากความชั่วร้ายของ ตนเอง และจากความผิดพลาดที่เกิดจากการงานที่เราได้ กระทำ ผู้ใดก็ตามที่พระองค์ทรงให้ทางนำ แก่เขาก็ไม่มีผู้ใดที่ทำให้เขาหลงทาง ได้และผู้ใดก็ตามที่พระองค์ทรงให้เขาหลงทางก็ไม่มีใครสามารถทำให้เขา ได้รับทางนำ เราขอปฏิญาณว่าไม่มีพระเจ้าอื่นใดนอกจากอัลลอฮฺเพียงพระองค์เดียวเท่านั้น โดยที่ไม่มีภาคีใดๆ ต่อพระองค์ และเราขอปฏิญาณตนว่า แท้จริงมุหัมมัดนั้นเป็นบ่าวและศาสนทูตของพระองค์ ขอการยกย่องจากอัลลอฮฺและความศานติจงมีแต่ท่าน และบรรดาเครือญาติ ตลอดจนजनเสาะหาบะฮฺของท่านทุกคน

อนึ่ง : “อิสติกอมะฮฺ” หรือการยืนหยัดในคุณธรรม
ความดี เป็นหัวข้อของหนังสือเล่มนี้ ซึ่งถือเป็นหัวข้อที่มี
ความสำคัญและมีคุณค่ายิ่งที่ทุกคนต้องให้ความสนใจ และทำ
ให้มันมีส่วนสำคัญต่อตัวเขาพร้อม ๆ กับการเอาใจใส่ต่อมัน ดัง
ที่อัลลอฮฺ สุบหานะฮฺ วะตะอะลา ทรงมีดำรัสว่า

﴿ إِنَّ الَّذِينَ قَالُوا رَبُّنَا اللَّهُ ثُمَّ اسْتَقَمُوا فَلَا خَوْفَ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ ﴿١٣﴾
أُولَئِكَ أَصْحَابُ الْجَنَّةِ خَالِدِينَ فِيهَا جَزَاءً بِمَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿١٤﴾ ﴾ [الأحقاف

[14-13 :

ความว่า “แท้จริงบรรดาผู้ที่กล่าวว่า อัลลอฮฺคือ พระ
เจ้าของพวกเรา แล้วพวกเขาก็ยืนหยัด (ปฏิบัติ) ตามคำ
กล่าวนั้น จะไม่มีความหวาดกลัวใด ๆ แก่พวกเขา และ
พวกเขาก็จะไม่เศร้าสลดใจ ชนเหล่านั้นคือชาวสวน
สวรรค์ พวกเขาเป็นผู้พำนักอยู่ในนั้นตลอดกาล เป็นการ
ตอบแทนที่พวกเขาได้กระทำไว้” (สุเราะฮฺ อัล-อะหกอฟ : 13-
14)

อัลลอฮฺ ญัลละ วะ อะลา ทรงมีดำรัสอีกว่า

﴿ إِنَّ الَّذِينَ قَالُوا رَبُّنَا اللَّهُ ثُمَّ اسْتَقَمُوا تَتَنَزَّلُ عَلَيْهِمُ الْمَلَائِكَةُ أَلَّا تَخَافُوا وَلَا
تَحْزَنُوا وَأَبْشِرُوا بِالْجَنَّةِ الَّتِي كُنتُمْ تُوعَدُونَ ﴿١٥﴾ نَحْنُ أَوْلِيَائُكُمْ فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا

وَفِي الْآخِرَةِ وَلَكُمْ فِيهَا مَا تَشْتَهَى أَنْفُسُكُمْ وَلَكُمْ فِيهَا مَا تَدْعُونَ ﴿٣١﴾ نَزَلَا
مِّنْ غُفُورٍ رَّحِيمٍ ﴿٣٢﴾ [فصلت : 30-32]

ความว่า “แท้จริงบรรดาผู้กล่าวว่าอัลลอฮ์คือ พระเจ้าของ
พวกเราแล้วพวกเขาก็ยืนยันหยัดตามคำกล่าวนั้น มะลาอิกะฮ์
จะลงมาหาพวกเขา (โดยกล่าวกับพวกเขาว่า) พวกท่าน
อย่าหวาดกลัวและอย่าเศร้าสลดใจแต่จงต้อนรับข่าวดี คือ
สวนสวรรค์ซึ่งพวกเจ้าได้ถูกสัญญาไว้ พวกเราเป็นผู้
อารักขาพวกท่านทั้งในการมีชีวิตอยู่ในโลกนี้และปรโลก
และสำหรับพวกท่านในสวนสวรรค์นั้น จะได้สิ่งที่จิตใจ
ของพวกท่านปรารถนา และสำหรับพวกท่านในสวน
สวรรค์นั้นจะได้ในสิ่งที่พวกท่านเรียกร้อง เป็นการต้อนรับ
ด้วยความเมตตาจากพระผู้ทรงอภิบาลผู้ทรงเมตตาเสมอ” (สู
เราะฮ์ ฟุศศิลัต : 30-32)

เห็นได้ว่าการยืนยันนั้นจะส่งผลให้ชีวิตพบกับความ
เปี่ยมสุขทั้งในโลกนี้และโลกหน้า และยังทำให้บ่าวคนหนึ่ง
ประสบกับความสำเร็จและทำให้กิจการงานของเขาเป็นสิ่งที่ดี
งาม จึงสมควรอย่างยิ่งแก่ผู้ที่ย้ำเตือนตัวเองและผู้ที่มีความ
ปรารถนาในชีวิตที่เปี่ยมสุขที่จักต้องเอาใจใส่ต่อการยืนยัน

อย่างจริงจัง เรียนรู้(ในภาคทฤษฎี)และ แสดงออกให้เห็นด้วย การปฏิบัติ และให้มันปักหลักอย่างมั่นคงตราบที่ชีวิตจะหาไม่ พร้อมๆ กับการวอนขอความช่วยเหลือจากอัลลอฮฺ ตะบาเราะ กะวะตะอาลา

และมีคำถามอย่างมากมายจากผู้คนแก่บรรดาผู้รู้ นักศึกษา นักดาอีย์ และนักฟื้นฟู ในประเด็นของการยืนหยัด แก่นแท้ของมัน และปัจจัยต่างๆ ที่ช่วยให้มีความมั่นคงบน เส้นทางของอัลลอฮฺที่เที่ยงตรง รวมถึงคำถามอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง กันนี้

ข้าพเจ้าจึงเห็นว่าคงจะเป็นประโยชน์แก่ตัวข้าพเจ้าเอง และต่อพี่น้องไม่ใช่บ่อย หากรวบรวมรากฐานที่สำคัญบาง ประการไว้ด้วยกัน เพื่อเป็นข้อแนะนำที่สร้างความกระจ่างแก่ เรา หลังจากที่ได้ศึกษาคำกล่าวและทัศนะของผู้รู้ เราะ หิมะฮฺลลฮฺตะอาลา ในประเด็นของการยืนหยัดนี้และที่ซึ่ง เกี่ยวกับการมัน ซึ่งหนังสือเล่มนี้ข้าพเจ้าจะขอแนะนำเสนาอรากฐาน 10 ประการของการยืนหยัด และถือเป็นรากฐานที่สำคัญที่เราทุกคนต้องตระหนักต่อมัน

และยังอัลลอฮฺเท่านั้นที่เราขอความช่วยเหลือและ
วอนขอความสำเร็จ

หนึ่ง : การยื่นหยัดเป็นความโปรดปรานและ ของขวัญจากอัลลอฮฺ

ในหลายๆ อายะฮฺของอัลกุรอาน อัลลอฮฺ สุบฮานะฮฺ วะ
ตะอาลา ได้กล่าวถึงทางนำ (ฮิidayะฮฺ) ไปสู่เส้นทางที่เที่ยงตรง
นั้นมาจากพระองค์ และทุกกิจการที่มีอยู่นั้นล้วนอยู่ในพระ
หัตถ์ของพระองค์ ซึ่งพระองค์จะให้ผู้ที่พระองค์ทรงประสงค์
ได้รับทางนำและจะให้ผู้ที่พระองค์ทรงประสงค์อยู่ในความหลง
ผิด และหัวใจของปวงบ่าวก็อยู่ในพระหัตถ์ของพระองค์ ดังนั้น
ผู้ที่พระองค์ทรงประสงค์ พระองค์ก็จะทำให้เขาเย็นหยัดบน
เส้นทางที่เที่ยงตรง และผู้ที่พระองค์ทรงประสงค์ พระองค์ก็จะ
ทำให้ผลัดหลงไป ดังที่อัลลอฮฺ ตะอาลา ได้ดำรัสว่า

﴿ وَلَوْ أَنَّا كَتَبْنَا عَلَيْهِمْ أَنْ اقْتُلُوا أَنْفُسَكُمْ أَوْ اخْرَجُوا مِنْ دِيَارِكُمْ مَا فَعَلُوهُ
إِلَّا قَلِيلٌ مِّنْهُمْ وَلَوْ أَنَّهُمْ فَعَلُوا مَا يُوعَظُونَ بِهِ لَكَانَ خَيْرًا لَهُمْ وَأَشَدَّ تَثْبِيثًا
﴿٦٦﴾ وَإِذَا لَا تَأْتِيَنَّهُمْ مِّنْ لَّدُنَّا أَجْرًا عَظِيمًا ﴿٦٧﴾ وَهَدَيْنَاهُمْ صِرَاطًا مُّسْتَقِيمًا ﴿٦٨﴾ ﴾

[النساء : 66-68]

ความว่า “และแม้ว่าเราได้กำหนดแก่พวกเขาว่า พวกเขาจะฆ่าตัวของพวกเขาเองหรือจะออกไปจากหมู่บ้านของพวกเขา พวกเขาจะไม่กระทำตามกำหนดนั้น นอกจากเพียงเล็กน้อยในหมู่พวกเขาเท่านั้น และแม้ว่าพวกเขาได้กระทำตามสิ่งที่พวกเขาได้รับคำแนะนำแล้ว แน่หนอนก็เป็นสิ่งดียิ่งแก่พวกเขา และเป็นสิ่งที่ทำให้มั่นคงยิ่ง และถ้าเช่นนั้นแล้ว แน่หนอนเราก็จะให้แก่พวกเขา ซึ่งรางวัลอันใหญ่หลวงจากที่เรานี้เอง และแน่หนอน เราก็จะแนะนำแก่พวกเขาซึ่งทางอันเที่ยงตรง” (สุเราะฮ์ อั้น-นิสาฮ์ : 66-68)

โดยที่ทางนำไปสู่เส้นทางอันเที่ยงตรงนั้นอยู่ในพระหัตถ์ของอัลลอฮ์ อັชชะวะญ์ลลา ดังที่อัลลอฮ์ ตะอาลา ได้ดำรัสว่า

﴿ فَأَمَّا الَّذِينَ ءَامَنُوا بِاللّٰهِ وَاعْتَصَمُوا بِهِۦ فَسَيُدْخِلُهُمْ فِي رَحْمَةٍ مِّنْهُ وَفَضْلٍ وَيَهْدِيهِمْ اِلَيْهِ صِرَاطًا مُّسْتَقِيْمًا ﴿١٧٥﴾ [النساء : 175]

ความว่า “ส่วนบรรดาผู้ที่ศรัทธาต่ออัลลอฮ์ และยึดมั่นในพระองค์นั้น พระองค์จะทรงให้พวกเขาเข้าอยู่ในความเอ็นดูเมตตา และความโปรดปรานจากพระองค์ และจะทรงแนะนำพวกเขาซึ่งทางอันเที่ยงตรงไปสู่พระองค์” (สุเราะฮ์ อั้น-นิสาฮ์ : 175)

อัลลอฮฺ ตะอาลา ได้ดำรัสอีกว่า

﴿ وَاللَّهُ يَدْعُوا إِلَىٰ دَارِ السَّلَامِ وَيَهْدِي مَن يَشَاءُ إِلَىٰ صِرَاطٍ مُّسْتَقِيمٍ ﴿٢٥﴾ ﴾

[يونس: 25]

ความว่า “และอัลลอฮฺทรงเรียกร้องไปสู่สถานที่แห่งศานติ และทรงชี้แนะแนวทางที่ถูกต้องแก่ผู้ที่พระองค์ทรงประสงค์ ไปสู่ทางที่เที่ยงธรรม” (สุเราะฮฺ ยูनुส :25)

พระองค์ได้ดำรัสอีกว่า

﴿ وَالَّذِينَ كَذَّبُوا بِآيَاتِنَا لَيَظْمَمُنَّ وَأَنزَلْنَا فِي الظُّلُمَاتِ مَن يَشَاءُ اللَّهُ يُضْلِلُهُ وَمَن يَشَاءُ يُجْعَلُهُ عَلَىٰ صِرَاطٍ مُّسْتَقِيمٍ ﴿٣٩﴾ [الأنعام: 39]

ความว่า “และบรรดาผู้ที่ปฏิเสธศรัทธาทั้งหลายของเรา นั้น คือผู้ที่หูหนวก และเป็นใบ้ ซึ่งอยู่ในบรรดาความมืด ผู้ใด ที่อัลลอฮฺ ทรงประสงค์ พระองค์ก็จะทรงให้เขาหลงทางไป และผู้ใดที่พระองค์ประสงค์ ก็จะใช้ทรงให้เขาอยู่บนทางอัน เที่ยงตรง” (สุเราะฮฺอัล-อันอาม :39)

พระองค์ได้ดำรัสอีกว่า

﴿ وَاللَّهُ يَهْدِي مَنْ يَشَاءُ إِلَى صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ ﴿٤٦﴾ ﴾ [النور: 46]

ความว่า “และอัลลอฮฺทรงชี้แนะทางแก่ผู้ที่พระองค์ทรง
ประสงค์ ยังทางที่เที่ยงตรง” (สุเราะฮฺอัน-นุร : 46)

และพระองค์ได้ดำริว่า

﴿ إِنَّ هُوَ إِلَّا ذِكْرٌ لِّلْعَالَمِينَ ﴿٢٧﴾ لِمَن شَاءَ مِنكُم أَن يَسْتَقِيمَ ﴿٢٨﴾ وَمَا تَشَاءُونَ

إِلَّا أَن يَشَاءَ اللَّهُ رَبُّ الْعَالَمِينَ ﴿٢٩﴾ ﴾ [التكوير: 27-29]

ความว่า “อัลกุรอานนั้นมีใช้อื่นใด นอกจากเป็นข้อ
ตักเตือนแก่ประชาชาติทั้งมวลสำหรับบุคคลในหมู่พวก
เจ้าที่ประสงค์อยู่ในทางอันเที่ยงตรง และพวกเจ้าจะไม่
สมประสงค์สิ่งใดเว้นแต่อัลลอฮฺพระเจ้าแห่งสากลโลกจะ
ทรงประสงค์” (สุเราะฮฺฮุกุมาต-ตักวีร : 27-29)

ตามจริงมีอายะฮฺอีกมากมายที่กล่าวถึงนัยนี้ ซึ่งบ่งชี้ว่า
เรื่องทางนำนั้นอยู่ในพระหัตถ์ของอัลลอฮฺ อัซซะวะญัล โดยที่
พระองค์จะให้ความโปรดปรานนี้แก่ผู้ที่พระองค์ทรงประสงค์
จากปวงบ่าวของพระองค์

ด้วยเหตุนี้ รากฐานและสิ่งที่เป็นประการพื้นฐานข้อแรกของการ
ยืนหยัด คือ การมุ่งมั่นในการรออนขออย่างจริงจังจากอัลลอฮ์
อัสซะวะญัด เพราะทางนำนั้นอยู่ในพระหัตถ์ของพระองค์ และ
พระองค์เป็นผู้ให้ทางนำไปสู่เส้นทางที่เที่ยงตรง ดังดุอาอ์ที่
ท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุ อะลัยฮิ วะสัลลัม อ่านบ่อยที่สุดคือ

«اللَّهُمَّ مَقَلِّبِ الْقُلُوبِ، ثَبِّتْ قَلْبِي عَلَى دِينِكَ»

ความว่า “โอ้อัลลอฮ์ ผู้ซึ่งพลิกผันหัวใจ ขอได้โปรดให้หัวใจ
ของฉันให้ยึด มั่นต่อศาสนาของพระองค์อย่างมั่นคงด้วย
เถิด”

ท่านหญิงอุมมุสะละมะฮฺ จึงถามท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุ
อะลัยฮิ วะสัลลัม ว่า

«يَا رَسُولَ اللَّهِ، أَوِ إِنَّ الْقُلُوبَ لَتَتَقَلَّبُ؟ قَالَ: " نَعَمْ، مَا مِنْ خَلْقٍ اللَّهُ مِنْ بَنِي
آدَمَ مِنْ بَشَرٍ إِلَّا أَنْ قَلْبَهُ بَيْنَ أَصْبُعَيْنِ مِنْ أَصَابِعِ اللَّهِ، فَإِنْ شَاءَ اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ
أَقَامَهُ، وَإِنْ شَاءَ أَرَاغَهُ» [أحمد برقم 26576، الترمذي برقم 3522، وحسنه

[الألباني في السلسلة الصحيحة برقم 2091]

ความว่า “โอ้ท่านเราะสูลุลลอฮ์ หัวใจมันมีการพลิกผันไป
มาด้วยหรือ ? ท่านได้ตอบว่า ใช่แล้ว, ไม่มีสรรพสิ่งใด
ที่อัลลอฮ์สร้างที่เป็นมนุษย์จากลูกหลานอาดัม นอกจาก

หัวใจของ เขานั้น อยู่ระหว่างสองนิ้วของพระองค์ ถ้า
พระองค์ทรงประสงค์ พระองค์ก็จะทำให้มัน มันคง หรือถ้า
พระองค์ทรงประสงค์ก็จะทำให้ มันเหลว” (บันทึกโดยอะหมัด
หมายเลข 26576, อัล-ติรมิซีย์ หมายเลข 3522 ซัยคุอัล-อัล
บานีย์ได้กล่าวว่า หะดีษหะสัน ในอัล-เศาะฮี้หะฮุ หมายเลข
2091)

และการยืนหยัดก็อยู่ในพระหัตถ์ของอัลลอฮ์ ดังนั้น
ผู้ใดที่ปรารถนาต่อการยืนหยัดนี้ก็ให้ออนขอจากอัลลอฮ์และ
คะยั้นคะยอในการขอ ดังที่มีบันทึกใน “เศาะฮี้หุสลิม” จากการ
รายงานของท่านหญิงอาอิชะฮ์ เราะฎิยัลลอฮุอันฮา ซึ่งท่านหญิง
ถูกถามว่า

بِأَيِّ شَيْءٍ كَانَ نَبِيُّ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَفْتَتِحُ صَلَاتَهُ إِذَا قَامَ مِنَ اللَّيْلِ؟
قَالَتْ: كَانَ إِذَا قَامَ مِنَ اللَّيْلِ افْتَتَحَ صَلَاتَهُ: «اللَّهُمَّ رَبَّ جِبْرَائِيلَ، وَمِيكَائِيلَ،
وَإِسْرَافِيلَ، فَاطِرَ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ، عَالِمَ الْغَيْبِ وَالشَّهَادَةِ، أَنْتَ تَحْكُمُ بَيْنَ
عِبَادِكَ فِيمَا كَانُوا فِيهِ يَخْتَلِفُونَ، اهْدِنِي لِمَا اخْتَلَفَ فِيهِ مِنَ الْحَقِّ بِإِذْنِكَ، إِنَّكَ
تَهْدِي مَنْ تَشَاءُ إِلَى صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ» [مسلم برقم 770]

ความว่า “ท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุ อะลัยฮิ วะสัลลัม ได้เริ่ม
ละหมาดยามค่ำคืนด้วยกับสิ่งใด ? ท่านหญิงตอบว่า เมื่อ
ท่านนบีได้ยืนละหมาดยามค่ำคืนท่านก็จะเริ่มละหมาด

﴿ أَهْدِنَا الصِّرَاطَ الْمُسْتَقِيمَ ﴿٦﴾ صِرَاطَ الَّذِينَ أَنْعَمْتَ عَلَيْهِمْ غَيْرِ الْمَغْضُوبِ عَلَيْهِمْ وَلَا الضَّالِّينَ ﴿٧﴾ ﴾ [الفاتحة: 6-7]

ความว่า “ขอพระองค์ทรงแนะนำพวกข้าพระองค์ซึ่งทางอันเที่ยงตรง (คือ) ทางของบรรดาผู้ที่พระองค์ได้ทรงโปรดปรานแก่พวกเขา มิใช่ในทางของพวกที่ถูกกริ้ว และมิใช่ทางของพวกที่หลงผิด)” (สุเราะฮ์อัล-ฟาติหะฮฺ : 6-7)

ผู้รู้บางท่านได้กล่าวว่า “เห็นควรที่ต้องเน้นย้ำให้คนทั่วไปได้ตระหนักในการขอคุณาฮ์นี้ ซึ่งในขณะที่เขากล่าวคุณาฮ์ว่า

﴿ أَهْدِنَا الصِّرَاطَ الْمُسْتَقِيمَ ﴿٦﴾ ﴾

ความว่า “ขอพระองค์ทรงแนะนำพวกข้าพระองค์ซึ่งทางอันเที่ยงตรง” (สุเราะฮ์อัล-ฟาติหะฮฺ : 6)

หมายถึงเขา กำลังวอนขอต่ออัลลอฮ์ด้วยคุณาฮ์ที่พระองค์สั่งใช้ให้เขาอ่าน 17 ครั้งตลอดทั้งกลางวันและกลางคืนตามจำนวนร็อกะอ์ตของการละหมาดฟัรฎู”

และด้วยเหตุนี้ ผู้ศรัทธาจึงต้องรู้สึกอยู่เสมอว่า (ในสิ่งที่เขาอ่านจากสุเราะฮ์อัล-ฟาติหะฮ์) นั่นก็คือ การขอคุณาฮ์นั่นเอง ดังที่ชัยคุลอิสลาม อิบน์ุตัยมียะฮ์ เราะหิมะฮ์อัลลอฮ์ ได้กล่าวว่า “ข้าพเจ้าได้พิจารณาคุณาฮ์ที่ดีที่สุด ซึ่งเป็นคุณาฮ์ที่วอนขอ

ความโปรดปรานของพระองค์ ซึ่งข้าพเจ้าพบว่ามันมีอยู่ใน
สุเราะฮ์อัลฟาติหะฮ์ ในอายะฮ์

﴿إِيَّاكَ نَعْبُدُ وَإِيَّاكَ نَسْتَعِينُ ﴿٥﴾﴾

ความว่า “เฉพาะพระองค์เท่านั้นที่พวกข้าพระองค์เคารพอิ
บาดะฮ์ และเฉพาะพระองค์เท่านั้นที่พวกข้าพระองค์ขอ
ความช่วยเหลือ” (สุเราะฮ์อัล-ฟาติหะฮ์ : 5)

(ดูใน มะดารีญุสสลากีน โดยท่านอิบนุก็อยยิม เราะหิมะฮ์ฮุลลอฮ์
1/78)

ชัยคุลอิสลาม อิบนุตัยมียะฮ์ เราะหิมะฮ์ฮุลลอฮ์ ได้กล่าว
อีกว่า “บ่าวแต่ละคนถูกสั่งให้ให้ขอคูอาร์ตออัลลอฮ์ สُبْحَانَ
นะฮ์วะตะอะลา อย่างเป็นกิจวัตร ด้วยการวอนขอทาง
นำไปสู่การยืนหยัดในคุณธรรมความดีอย่างยั่งยืน” (ดูใน
อิกติฎอฮ์ อัล-ศิรอต อัล-มุสตะกีม 1/83)

ดังที่ท่านอัล-หะสัน อัล-บัศรีย์ เราะหิมะฮ์ฮุลลอฮ์ เมื่อท่านอ่านคำ
ดำรัสของอัลลอฮ์ ตะอะลา ที่ว่า

﴿إِنَّ الَّذِينَ قَالُوا رَبُّنَا اللَّهُ ثُمَّ اسْتَقَمُوا﴾ [فصلت : 30]

ความว่า “แท้จริงบรรดาผู้กล่าวว่าอัลลอฮ์คือ พระเจ้าของ
พวกเราแล้วพวกเขาก็ยืนยันหยัดตามคำกล่าวนั้น” (สุเราะฮ์ ฟู
ศศิลัต : 30)

ท่านก็จะขอคุณอาห์ว่า

﴿اللَّهُمَّ أَنْتَ رَبَّنَا فَأَرْزُقْنَا الْإِسْتِقَامَةَ﴾ [الطبري في التفسير 465/21]

ความว่า “โอ้อัลลอฮ์ พระองค์คือพระ ผู้อภิบาลของเรา ได้
โปรดประทาน การยืนยันหยัดในคุณธรรมความดีอย่างยั่งยืน
ให้แก่เราด้วยเถิด” (บันทึกโดยอฮ์มัด-ฆะบะรียฺ ในหนังสือตัฟซีร
ของท่าน 21/465)

**สอง : แก่นแท้ของการยืนยันหยัด คือการดำรงบนิวัติที่
ถูกต้องและแนวทางที่เที่ยงตรง**

เราสามารถรู้ถึงแก่นแท้ของการยืนยันหยัดได้จากการ
ใคร่ครวญคำพูดอันเต็มไปด้วยความจำเริญของเศาะหาบะฮ์
และตาบียีน ที่ดำรงอยู่ในความดีงาม ในการอธิบายถึง
ความหมายและแก่นแท้ของมัน

ผู้ที่มีความสัจจริงของอุมมะฮฺนึ่ ท่านอับบักฺร เราะวะฎียัลลอฮฺอันฮฺ
ได้อธิบายอายะฮฺ

﴿ إِنَّ الَّذِينَ قَالُوا رَبُّنَا اللَّهُ ثُمَّ اسْتَقَمُوا ﴾ [فصلت : 30]

ความว่า “แท้จริงบรรดาผู้กล่าวว่าอัลลอฮฺคือ พระเจ้าของ
พวกเราแล้วพวกเขาก็ยืนหยัดตามคำกล่าวนั้น” (สุเราะฮฺ ฟู
ศคิลัด : 30)

ไว้ว่า “พวกเขาจะไม่ตั้งภาคีใดๆ ต่ออัลลอฮฺ” (บันทึกโดยอับ
ฎาะบะรียฺ ในหนังสือตฟสีรของท่าน 21/464)

มีรายงานจากท่านอุมร์ บินอัล-ค็อฏฏอบ เราะวะฎียัลลอฮฺ
อันฮฺ เมื่อท่านอ่านอายะฮฺนี้บนมิมบร์

﴿ إِنَّ الَّذِينَ قَالُوا رَبُّنَا اللَّهُ ثُمَّ اسْتَقَمُوا ﴾ [فصلت : 30]

ความว่า “แท้จริงบรรดาผู้กล่าวว่าอัลลอฮฺคือ พระเจ้าของ
พวกเราแล้วพวกเขาก็ยืนหยัดตามคำกล่าวนั้น” (สุเราะฮฺ ฟู
ศคิลัด : 30)

ท่านก็ได้กล่าวว่า “พวกเขาจะไม่มีเล่ห์เหลี่ยมตั้งเล่ห์
เหลี่ยมของสุนัขจิ้งจอก ” (สุนัขจิ้งจอก มักถูกใช้เป็น
สัญลักษณ์ของความเจ้าเล่ห์ กล่าวคือต่อหน้าพูดอย่าง

หนึ่งลับหลังกลับพูดอีกอย่างหนึ่ง -ผู้แปล-) (บันทึกโดยอัญญาะบะรีย ในหนังสือตัฟซีรของท่าน 21/465)

มีรายงานจากท่านอิบน์อุบباس เราะฎิยัลลอฮุอันฮุมมา ท่านได้อธิบายอายะฮ์

[30: فَصَلتْ ﴿ثُمَّ اسْتَقَمُوا﴾]

ความว่า “แท้จริงบรรดาผู้กล่าวว่าอัลลอฮ์คือ พระเจ้าของพวกเราแล้วพวกเขาก็ยืนหยัดตามคำกล่าวนั้น” (สุเราะฮ์ ฟุศศิลัต : 30)

ว่า “เป็นการปฏิญาณว่าไม่มีพระเจ้าอื่นใดนอกจากอัลลอฮ์” ซึ่งมีการอธิบายที่คล้ายคลึงกันนี้โดยมีรายงานจากท่านอนัส ท่านมูญาฮิด ท่านอัล-อิสวัต บินฮิลาล ท่านซัยด บินอัลลัม ท่านอัล-สุดีดี ท่านอิกริมะฮ์ และท่านอื่นๆ (ดูใน หนังสือตัฟซีร อัญญาะบะรีย 21/464-465)

และมีรายงานจากท่านอิบน์อุบباس เราะฎิยัลลอฮุอันฮุมมา ท่านได้กล่าวอีกว่า “คือการ ยืนหยัด ในการปฏิบัติสิ่งที่เป็นฟัรฎู (ข้อบังคับ) ทั้งหมด” (บันทึกโดยอัญญาะบะรีย ในหนังสือตัฟซีรของท่าน 21/465)

และจากท่านอบีอัล-อาลียะฮฺ เราะหิมะฮฺลลอฮฺ ได้กล่าว
ว่า “แล้วพวกเขาก็มีความบริสุทธิ์ใจต่อศาสนา และปฏิบัติ
(ในสิ่งที่ถูกสั่งใช้)” (คัดลอกโดยท่านอัล-มาวัรดีฮฺ ในหนังสือ
“อันนุกัต วัลอุยูน” 5/275)

และจากท่านเกาะตาตะฮฺ เราะหิมะฮฺลลอฮฺ ได้อธิบาย
อายะฮฺ

[30: فَصَلتْ] ﴿ثُمَّ اسْتَفْتَمُوا﴾

ความว่า “แท้จริงบรรดาผู้กล่าวว่าอัลลอฮฺคือ พระเจ้าของ
พวกเราแล้วพวกเขาก็ยืนยันหยัดตามคำกล่าวนั้น” (สูเราะฮฺ ฟุ
ศคิลัต : 30)

ไว้ว่า “พวกเขาได้ยืนยันหยัด ด้วยการปฏิบัติตามคำสั่ง
ของ อัลลอฮฺ” (บันทึกโดยอับดุลร็อซซาก ในหนังสือ “อัล-
มุศ็อนนัฟ” หมายเลข 2618

ทุกคำกล่าวในข้างต้นนี้ ท่านอิบนุเราะญับ เราะ
หิมะฮฺลลอฮฺ ได้ระบุไว้ในหนังสือ “ญามิอุ อัลอุลุม วัลหิกัม”
(หน้า 383-384) ทั้งนี้ ท่านอิบนุเราะญับ เราะหิมะฮฺลลอฮฺ ยังได้
ให้ความหมายของคำว่า “อิสติกอมะฮฺ” ไว้อีกว่า “อิสติกอมะฮฺ
(การยืนยันหยัด) : คือ วิถีทางสู่เส้นทางอันเที่ยงตรงและ

ศาสนาอันเที่ยงธรรม โดยไม่หันเหออกทางซ้ายหรือทางขวา ซึ่งหมายรวมถึงทุกกิจการงานที่จะนำสู่การเคารพภักดีต่อพระผู้เป็นเจ้าของเจ้าทั้งสิ่งที่เปิดเผยและปกปิด และเช่นเดียวกันการละทิ้งสิ่งที่จะต้องห้ามทั้งหลายก็เป็นส่วนหนึ่งของการอิศติกอมะฮฺ จึงกลายเป็นว่าคำสั่งเสียนี้สามารถครอบคลุมในทุกองค์ประกอบของความเป็นศาสนา” (หน้า 385)

จะเห็นได้ว่าความหมายต่างๆ ที่ได้นำเสนอไปนั้นมีความใกล้เคียง ซึ่งต่างอธิบายเสริมซึ่งกันและกัน เนื่องจาก “อิศติกอมะฮฺ” คือถ้อยคำที่ครอบคลุมในทุกมิติของศาสนา

ท่านอิบนุลกัอยยิม เราะหิมะฮุลลอฮฺ ได้กล่าวว่า “อิศติกอมะฮฺ (การยืนหยัด) : คือถ้อยคำที่ครอบคลุมในทุกมิติของศาสนา มันคือการดำรงมั่นต่ออัลลอฮฺด้วยความซื่อสัตย์ที่แท้จริงและเต็มใจในการปฏิบัติตามพันธะที่ได้สัญญาไว้” (ดูใน มะดารีญุสซาลิกีน 2/105)

สาม : รากฐานของการยืนหยัด คือ การยืนหยัดของหัวใจ

ท่านอิมามอะหฺมัดได้บันทึกจากท่านมาลิก เราะฎิยัลลอฮุ
อุนนุส จากท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุ อลัยฮิ วะสัลลัม ท่านได้กล่าว
ว่า

« لَا يَسْتَقِيمُ إِيمَانُ عَبْدٍ حَتَّى يَسْتَقِيمَ قَلْبُهُ » [أحمد برقم 13048، وحسنه

الألباني في السلسلة الصحيحة برقم 2841]

ความว่า “อิหม่ามของบ่าวคนหนึ่งจะไม่ ยืนหยัด มั่นคง
จนกว่าหัวใจของเขาจะ ยืนหยัด มั่นคง ” (บันทึกโดยอิ
มามอะหฺมัด ในมุสนัดของท่าน หะดีษหมายเลขที่ : 13048
ชัยคุอัล-อัลบานียีได้กล่าวว่า หะดีษหะสัน ในอัศ-เศาะฮี้หะฮฺ
หมายเลข 2841)

ดังนั้น รากฐานของการยืนหยัด คือการยืนหยัดของ
หัวใจ ซึ่งเมื่อหัวใจดีและมั่นคงแล้ว อวัยวะทุกส่วนก็จะดีและ
มั่นคงไปด้วย

ท่านอัล-หาฟิซ อิบนูเราะญับ เราะหิมะฮุลลอฮุ ได้กล่าว
ว่า “รากฐานของการยืนหยัด คือ การยืนหยัดของหัวใจบน
พื้นฐานของการให้เอกภาพต่ออัลลอฮุ”

ดังที่ท่านอบูบักรุ อัศ-ศิดดีก และท่านอื่นๆ ได้อธิบายอายะฮฺ

﴿ إِنَّ الَّذِينَ قَالُوا رَبُّنَا اللَّهُ ثُمَّ اسْتَقَمُوا ﴾ [فصلت : 30]

ความว่า “แท้จริงบรรดาผู้กล่าวว่าอัลลอฮ์คือ พระเจ้าของพวกเราแล้วพวกเขาก็ยืนหยัดตามคำกล่าวนั้น” (สูเราะฮ์ ฟุศศิลัต : 30)

ไว้ว่า “พวกเขาจะไม่แสวงหาต่อสิ่งอื่นใดนอกจากอัลลอฮ์” ท่านอิบน์ญะอ์บ ระฮิมะฮ์ลลอฮ์ ได้กล่าวอีกว่า “เมื่อใดก็ตามที่หัวใจยืนหยัด มันคงต่อการรู้จักอัลลอฮ์ ต่อการเกรงกลัว การให้เกียรติ ความหวาดหวั่น ความรัก ความหวัง ความปรารถนา การวิงวอน การมอบหมายต่อพระองค์ รวมถึงการผินหลังให้สิ่งอื่นนอกจากพระองค์แล้ว อวัยวะทุกส่วนก็จะปฏิบัติตามคำสั่งของพระองค์ เพราะหัวใจคือ พระราชา ผู้บังคับบัญชา อวัยวะทุกส่วนซึ่ง เปรียบเสมือนเป็นทหารของ มัน ดังนั้นเมื่อผู้บังคับบัญชาได้ยืนหยัด มันคงแล้ว ย่อมทำให้เหล่าทหารและบริวารของมันยืนหยัดและมันคงตามไปด้วย ” (ญามิอุ อัลอุลุม วัลหิกัม หน้า 386)

มีบันทึกในหนังสือ “อัศ-เศาะฮี้หฺยูนฺ” จากการรายงานของท่าน
อัน-นุอฺมาน บินบะซีร์ เราะอะฎียัลลอฮฺอฺนุฮฺมา ได้เล่าว่า ฉันได้ยิน
ท่านนบี ศ็อลลัลลอฮฺ อะลัยฮิ วะสัลลัม ได้กล่าวว่า

« أَلَا إِنَّ فِي الْجَسَدِ مُضْغَةً إِذَا صَلَحَتْ صَلَحَ الْجَسَدُ كُلُّهُ ، وَإِذَا فَسَدَتْ فَسَدَ الْجَسَدُ »

[البخاري برقم 52، ومسلم برقم 1599]

ความว่า “พึงรู้เถิดว่า แท้จริงแล้ว ในร่างกายเรานั้น มีเนื้อ
ก้อนหนึ่ง ถ้าหากว่าเนื้อก้อนนั้นดี ร่างกายก็จะดีตามไป
ด้วย และถ้าหากว่าเนื้อก้อนนั้นไม่ดี ร่างกายก็จะไม่ดีไป
ด้วย เนื้อก้อนนั้นก็คือ หัวใจนั่นเอง” (บันทึกโดย อัล-บุคอรี
หมายเลข 52 และมุสลิม หมายเลข 1599)

ท่านอิบน์อุลกีอัยมิม เราะอะหิมะฮฺลลอฮฺ ได้กล่าวในบทนำ
หนังสือ “อิหมอะษะตุลละฮฺฟาน มินมะศออิซซัยฎอน” ไว้ว่า
“เมื่อหัวใจของอวัยวะทุกส่วนเปรียบเสมือนพระราชาก็
เป็นผู้บริหารจัดการทหารซึ่งจะคอยน้อมรับในทุกคำสั่ง
จากมัน และจะปฏิบัติในสิ่งที่มันประสงค์ ดังนั้น อวัยวะ
ทุกส่วนจึงอยู่ภายใต้การเคารพภักดีและอำนาจของหัวใจ
และมันจะส่งผลให้ร่างกายยืนหยัดหรือพลัดหลงไป และ
ทุกสิ่งก็จะเป็นไปในสิ่งที่มันมุ่งหมายและอนุวัติ”

ท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุ อะลัยฮิ วะสัลลัม ได้กล่าวว่า

« أَلَا إِنَّ فِي الْجَسَدِ مُضْغَةً إِذَا صَلَحَتْ صَلَحَ الْجَسَدُ كُلُّهُ ، وَإِذَا فَسَدَتْ فَسَدَ الْجَسَدُ

كُلُّهُ أَلَا وَهِيَ الْقَلْبُ » (رواه البخاري 52 ومسلم 1599)

ความว่า “พึงรู้เถิดว่า แท้จริงแล้ว ในร่างกายเรานั้น มีเนื้อ
ก้อนหนึ่ง ถ้าหากว่าเนื้อก้อนนั้นดี ร่างกายก็จะดีตามไป
ด้วย และถ้าหากว่าเนื้อก้อนนั้นไม่ดี ร่างกายก็จะไม่ดีไป
ด้วย เนื้อก้อนนั้นก็คือ หัวใจนั่นเอง” (บันทึกโดย อัล-บุคอรีย
หมายเลข 52 และมุสลิม หมายเลข 1599)

หัวใจ คือ พระราชาผู้บังคับบัญชาอวัยวะทุกส่วนและมันก็
จะเป็นผู้ปฏิบัติตามในสิ่งที่หัวใจได้สั่งใช้ โดยจะน้อมรับใน
ทุกสิ่งที่หัวใจได้ชี้นำมา ทำให้อวัยวะทุกส่วน จะไม่
สามารถยืนหยัดในอะมัลได้จนกว่าจะทำตามในสิ่งที่หัวใจ
ได้ตั้งใจและปรารถนา ซึ่งหัวใจจะรับผิดชอบในทุกสิ่งที่
อวัยวะทุกส่วนได้กระทำ” (หน้า 1/5)

และด้วยเหตุนี้เอง อัลลอฮุ อัชชะวะญ์ญ์ลลา จึงมีดำรัสว่า

﴿ يَوْمَ لَا يَنْفَعُ مَالٌ وَلَا بَنُونَ ﴿٨٨﴾ إِلَّا مَنْ آتَى اللَّهَ بِقَلْبٍ سَلِيمٍ ﴿٨٩﴾ ﴾ [الشعراء

[89-88 :

ความว่า “วันที่ทรัพย์สินสมบัติและลูกหลานจะไม่อำนวยความสะดวก
ประโยชน์ได้เลย เว้นแต่ผู้มาหาอัลลอฮ์ด้วยหัวใจที่บริสุทธิ์
ผ่องใส” (สุเราะฮ์ฮุซุอ์-ฮุอะรออ์ : 88-89)

และหนึ่งในดุอาอ์ที่ท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุ อะลัยฮิ
วะสัลลัม ได้อ่านนั้นคือ

«اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ قَلْبًا سَلِيمًا» [أحمد برقم 17114، والنسائي برقم 1304، ينظر

الصحيحة برقم 2328]

ความว่า “โอ้อัลลอฮ์ จันทขอต่อพระองค์ซึ่งหัวใจที่บริสุทธิ์”
(บันทึกโดยอะหฺมัด หมายเลข 17114 อัน-นะสาอียฺ หมายเลข
1304 ดูใน “อัศ-เศาะฮี้หะฮฺ” หมายเลข 2328)

สี่ : การยื่นหยัดที่พึงประสงค์จากบ่าวคนหนึ่ง คือ
การปฏิบัติให้ถูกต้องอย่างสมบูรณ์ หากไม่สามารถ
ก็ปฏิบัติให้ใกล้เคียงที่สุด

ท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุ อะลัยฮิ วะสัลลัม ได้ผนวกทั้งการ
ปฏิบัติให้ถูกต้องอย่างสมบูรณ์ และการปฏิบัติให้ใกล้เคียงที่สุด
ในคำกล่าวที่ว่า

«إِنَّ الدِّينَ يُسْرٌ، وَلَنْ يُشَادَّ الدِّينَ أَحَدٌ إِلَّا غَلَبَهُ، فَسَدُّوا وَقَارِبُوا، وَأَبْشِرُوا»

[البخاري برقم 39، 6463 عن أبي هريرة رضي الله عنه]

ความว่า “แท้จริงศาสนาเป็นเรื่องที่ง่าย และไม่มีผู้ใดที่หัก
ใหม่กับศาสนา (คือบีบบังคับตนเองจนเกินความสามารถ)
เว้นแต่มันต้องชนะเขา ดังนั้นจงปฏิบัติให้ถูกต้องอย่าง
สมบูรณ์ และ(หากไม่มีความสามารถก็)ปฏิบัติให้ใกล้เคียง
ที่สุด และจงแจ้งข่าวดี” (บันทึกโดยอัลบุคอรีย์ หมายเลขหะ
ดีษ 39,6463 รายงานโดยท่านอบีสุร็อยเราะฮฺ เราะฎียัลลอฮุ
อันฮุ)

ดังนั้น สิ่งที่ต้องการให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในการปฏิบัติให้
ถูกต้องอย่างสมบูรณ์นั้นคือ การปฏิบัติให้ถูกต้องตามแบบฉบับ
ของท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุ อะลัยฮิ วะสัลลัม

ท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุ อะลัยฮิ วะสัลลัม ได้กล่าวแก่
ท่านอลี เราะฎียัลลอฮุอันฮุ ในครั้งที่ท่านอลีขอให้ท่านสอนบทดุ
อาฮ์หนึ่งที่ใช้ขออูอาฮ์ต่ออัลลอฮุ ท่านนบีได้แนะนำแก่ท่านอลี
ว่า จงกล่าวขอว่า

«اللَّهُمَّ اهْدِنِي وَسَدِّدْنِي، وَادْكُرْ بِالْهُدَى هِدَايَتِكَ الطَّرِيقَ، وَالسَّدَادَ سَدَادَ

السَّهْمِ» [مسلم برقم 2725]

ความว่า “**ไอ้อัลลอฮฺ ขอโปรดประทานทางนำให้แก่ฉัน และให้ฉันได้ปฏิบัติในสิ่ง ต่างๆ ให้สมบูรณ์ และจงชี้แนะด้วยทางนำที่เป็นสิ่งที่ชี้นำมุ่งสู่แนวทาง (ที่ถูกต้อง) และด้วยความความถูกต้อง ดังความถูกต้องในการมุ่งสู่เป้าหมายของลูกศร**” (บันทึกโดยมุสลิม หมายเลขหะดีษ 2725)

ฉะนั้น ถือเป็นภารกิจของบ่าวคนหนึ่งที่ต้องพยายามปฏิบัติในสิ่งต่างๆ ให้ถูกต้องอย่างสมบูรณ์ และให้สอดคล้องตามแบบฉบับของท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุ อะลัยฮิ วะสัลลิม รวมถึงวิถีแห่งการดำเนินชีวิตของท่าน แต่หากไม่สามารถบรรลุถึงความถูกต้องนั้นก็ต้องพยายามปฏิบัติให้ใกล้เคียงที่สุด ดังที่อัลลอฮฺ ตะอาลา ทรงมีดำรัสไว้ว่า

﴿ فَاسْتَقِيمُوا إِلَيْهِ وَاسْتَغْفِرُوهُ ﴾ [فصلت : 6]

ความว่า “**ดังนั้นจงมุ่งตรงสู่พระองค์เถิด และจงขออภัยต่อพระองค์**” (สุเราะฮฺฟูศลีต : 6)

ซึ่งการกล่าวถึงการขออภัยต่ออัลลอฮฺหลังจากที่มีคำสั่งให้มีการยืนหยัดนั้น เป็นการบ่งชี้ว่าบ่าวคนหนึ่งแม้ว่าจะมีความ

พยายามเพื่อให้เกิดการยื่นหยัดมากเพียงใดก็ย่อมต้องมี
ข้อบกพร่อง ด้วยเหตุนี้เอง ท่านอัล-ฮาฟิซ อิบน์เราะฎัยบ เราะอะ
หิมะฮุลลอฮฺ (ใน ญามิอฺ อัลอุลุม วัลหิกัม 1/510-511) จึงกล่าว
ว่า “สำหรับคำดำรัส

[فصلت : 6] ﴿ فَاسْتَقِيمُوا إِلَيْهِ وَاسْتَغْفِرُوهُ ﴾

ความว่า “**ดังนั้นจงมุ่งตรงสู่พระองค์เถิด และจงขออภัยต่อ
พระองค์**” (สุเราะฮฺฟูศสิลัต : 6)

เป็นการบ่งชี้ว่าต้องเกิดข้อบกพร่องในการยื่นหยัดต่อ
การปฏิบัติตามคำสั่งใช้อย่างแนบเนียน จึงจำเป็นต้องมีการฮิสติษ
ฟารุเพื่อนำไปสู่การให้อภัย และกลับไปสู่วิถีทางแห่งการยื่นหยัด
อีกครั้ง ดังคำพูดของท่านนบี ศ็อลลัลลอฮฺ อะลัยฮิ วะสัลลัม ที่
กล่าวแก่ท่านมูอาซว่า

«اتَّقِ اللَّهَ حَيْثُمَا كُنْتَ، وَاتَّبِعِ السَّبِيلَةَ الْحَسَنَةَ تَمَحُّهَا» [الترمذي برقم 1987
وقال حسن صحيح]

ความหมาย “**จงยำเกรงอัลลอฮฺ ไม่ว่าท่านจะอยู่ ณ ที่ใด จง
ติดตามความชั่ว โดยการเอาความดีมาลบล้าง**” (สุนันอับ-

ติรมิซีย์ หมายเลขหะดีษ 1978 ท่านกล่าวว่า“เป็นหะดีษ หะ
สันเศาะฮี้หฺ)”

ท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุ อะลัยฮิ วะสัลลิม ได้แจ้งแก่เราว่า
โดยแน่นอน บ่าวคนหนึ่งย่อมไม่สามารถที่จะยืนหยัดได้อย่าง
สมบูรณ์ ดังที่มีบันทึกโดยท่านอิมามอะหมัดและท่านอิบนุ
มาญะฮฺ จากการรายงานของท่านเชาบาน เราะฎิยัลลอฮุอันฮุ
จากท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุ อะลัยฮิ วะสัลลิม ได้กล่าวว่า

«سَتَقِيمُوا وَلَنْ تُخْضُوا وَاعْلَمُوا أَنَّ خَيْرَ أَعْمَالِكُمُ الصَّلَاةُ وَلَنْ يُحَافِظَ عَلَى
الْوُضُوءِ إِلَّا مُؤْمِنٌ» [أحمد برقم 22378، وابن ماجه برقم 277، وصححه
الألباني في إرواء الغليل 412]

ความว่า “พวกท่านจงยืนหยัดเถิด แม้พวกท่านไม่สามารถ
(ทำได้อย่างสมบูรณ์) พึงทราบเถิดว่าการงานที่ดีเลิศของ
พวกท่านคือการละหมาด และไม่มีผู้ใดที่สามารถรักษาน้ำ
ละหมาดได้นอกจากผู้ศรัทธา (มุอ์มิน) เท่านั้น” (บันทึก
โดยอะหมัด หมายเลขหะดีษ 22378 สุนันอิบนุมาญะฮฺ
หมายเลขหะดีษ 277 ท่านอัล-อัลบานีย์กล่าวว่า“เป็นหะดีษ
เศาะฮี้หฺ ใน อิรวาฮฺลุมะอะลิล 412)

และในอีกสายรายงานหนึ่งของท่านอิมามอะหฺมัด
ท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุ อะลัยฮิ วะสัลลัม ได้กล่าวว่า

[22433 برقم أحمد] «سَدُّوا وَقَارِبُوا ... وَلَا يُحَافِظُ عَلَى الْوُضُوءِ إِلَّا مُؤْمِنٌ»
ความว่า “พวกท่านจงปฏิบัติให้ถูกต้องและให้ใกล้เคียง(กับ
ความสมบูรณ์มากที่สุด)เกิด...และไม่มีใครสามารถรักษา
ละหมาดได้นอกจากผู้ศรัทธา (มุอฺมิน) เท่านั้น” (บันทึก
โดยอะหฺมัด หมายเลขหะดีษ 22433)

และมีบันทึกใน อัล-เศาะฮีหฺยัณ(อัล-บุคอรีห์และมุสลิม)
รายงานจากท่านอบีฮุร็อยเราะฮฺ เราะฎิยัลลอฮุอันฮุ ท่านนบี
ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวัลลัม ได้กล่าวว่า

[7300 برقم مسلم والبخاري برقم 6464] «سَدُّوا وَقَارِبُوا»
ความว่า “พวกท่านจงปฏิบัติให้ถูกต้อง และให้ใกล้เคียง
(กับความสมบูรณ์มากที่สุดเกิด)” (บันทึกโดยอัลบุคอรีห์
หมายเลขหะดีษ 6464 และมุสลิม หมายเลขหะดีษ 7300)

ดังนั้น -อัลสะดาต - การปฏิบัติให้ถูกต้อง คือการยืน
หยัดที่แท้จริง และนั่นคือการทำให้ทุก ๆ คำพูด การกระทำ และ

เจตนารมณ์มีความถูกต้อง เสมือนผู้ที่ขว้างสิ่งใดไปยังเป้าแล้ว
มันก็บรรลุถูกเป้านั้น

ซึ่งท่านนบี คือลัลลลอฮฺอะลยฮิอะสลัลม เคยสั่งใช้ให้ทำ
นอดี เราะฎียัลลลอฮฺอันฮฺ วิงวอนขอต่ออัลลลอฮฺให้เป็นผู้ที่มีการ
ปฏิบัติที่ถูกต้องและให้ได้รับทางนำ ท่านนบี คือลัลลลอฮฺ อะ
ลยฮิ อะสลัลม ได้กล่าวว่า

« وَادْكُرْ بِالْهُدَىٰ هِدَايَتِكَ الطَّرِيقَ ، وَالسَّدَادَ سَدَادَ السُّهُمِ » [مسلم برقم

[2725

ความว่า “และจงรำลึกทางนำของท่านสู่เส้นทางที่เที่ยงตรง
ดั่งกับทางนำ และการความถูกต้องตรงเป้าของลูกศร
ดั่งกับความถูกต้อง ” (บันทึกโดยมุสลิม หมายเลขหะดีษ
2725)

ส่วน -อัลมูกอเราะะบะฮฺ- การปฏิบัติให้ใกล้เคียง คือการ
ทำให้สมบูรณ์มากที่สุดแม้จะทำได้ไม่สมบูรณ์ก็ตาม แต่ต้อง
ตั้งใจว่าจะทำให้ถูกต้องและสมบูรณ์ท ดั่งนั้นการกระทำที่
ใกล้เคียงกับความถูกต้องตรงนี้ก็ไม่ได้มาจาก การตั้งใจ (เพราะ
ตั้งใจว่าจะทำให้ถูกต้องและสมบูรณ์แบบ -ผู้แปล-) ดังคำพูด

ของท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ที่ได้ชี้ถึงประเด็นนี้ ซึ่ง
มีรายงานจากท่านอัล-หะกัม บินหิซนุ อัล-กุละฟีรว่า

«أَيُّهَا النَّاسُ، إِنَّكُمْ لَنْ تُطِيقُوا - أَوْ لَنْ تَفْعَلُوا - كُلَّ مَا أُمِرْتُمْ بِهِ، وَلَكِنْ
سَدِّدُوا، وَأَبْشِرُوا» [أبو داود برقم 1096، أحمد برقم 17806، وحسنه الألباني في

الإرواء 616]

ความว่า “โอ้มนุษย์เอ๋ย พวกท่านนั้นไม่มีทาง และไม่มี
ความสามารถที่จะปฏิบัติสิ่งที่ฉันสั่งให้พวกท่านปฏิบัติ ได้
ทุกประการ แต่พวกท่านจงทำให้ถูกต้องมากที่สุด และจง
แจ้งข่าวดี” (บันทึกโดยอบูดาวูด หมายเลข 1096 อิมามอะหฺ
มัด หมายเลข 17806 ท่านอัล-อัลบานียกกล่าวว่าเป็นหะดีษหะ
สัน ในอิรวาอูลุศมาะลีล 616)

หมายความว่า : “พวกท่านจงตั้งใจ ปฏิบัติให้ถูกต้อง
ให้สมบูรณ์ และให้ยืนหยัด” เพราะหากพวกเขาได้พยายาม
ทำให้การงานทุกอย่างถูกต้องย่อมหมายความว่าพวกเขาได้
ปฏิบัติตามสิ่งที่ถูกสั่งใช้แล้วทุกประการ (ญามิอุ อัลอุลุม วัลหิ
กัม 1/510-511)

ห้า : การยื่นหยัดมีข้อเกี่ยวพันกับคำพูด การกระทำ และเจตนา

“อิสติกอมะฮฺ” หรือการยื่นหยัดที่พึงประสงค์จากบ่าวคนหนึ่ง คือ การยื่นหยัดในคำพูด การกระทำ และเจตนา หมายความว่า คำพูดของบ่าวคนหนึ่ง รวมทั้งอวัยวะทุกส่วน และหัวใจของเขานั้นต้องมีการยื่นหยัด

ท่านอิบนุลก๊อยยิม เราะหิมะฮฺลุลลอฮฺ ได้กล่าวในหนังสือของท่าน (มะดารีญุสซาลิเกีน 2/105) ไว้ว่า “อิสติกอมะฮฺ (การยื่นหยัด) มีข้อเกี่ยวพันกับคำพูด การกระทำ สภาพการณ์ และเจตนา”

ในการบันทึกในหนังสือ (อัล-มุสนัด) โดยท่านอิหม่ามอะหมัด จากการรายงานของท่านอนัส เราะหิมะฮฺลุลลอฮฺอันฮฺ ท่านนบี ศ็อลลัลลอฮฺ อะลัยฮิ วะสัลลัม ได้กล่าวว่า

«لَا يَسْتَقِيمُ إِيمَانُ عَبْدٍ حَتَّى يَسْتَقِيمَ قَلْبُهُ وَلَا يَسْتَقِيمُ قَلْبُهُ حَتَّى يَسْتَقِيمَ لِسَانَهُ» [أحمد برقم 13048، وحسنه الألباني في الصحيحة برقم 2841]

ความว่า “อิหม่ามของบ่าวคนหนึ่งจะไม่ ยื่นหยัด จนกว่าหัวใจของเขาจะ ยื่นหยัด และหัวใจของเขาจะไม่ ยื่นหยัด จนกว่าลิ้นของเขาจะ ยื่นหยัด (พูดในสิ่งที่ดีงาม)” (บันทึก

โดยอิมามอะหมัด ในมุสนัดของท่าน หะดีษหมายเลขที่ : 13048
ชัยคุอัล-อัลบานีย์ได้กล่าวว่า หะดีษหะสัน ในอัศ-เศาะฮี้หะฮฺ
หมายเลข 2841)

ท่านอิบนุเราะอ์บ เราะหิมะฮฺลลฮฺ ได้กล่าวว่า “สิ่ง
สำคัญที่สุดรองจากหัวใจที่ ต้องฮิสติกอมะฮฺ (ยีนหยัด) คือ
“ลิ้น” เพราะลิ้นคือกระบอกเสียงของหัวใจ และสามารถ
ถ่ายทอดสิ่งที่อยู่ในนั้นออกมา ” (ญามิอฺ อัลอุลุม วัลหิกม
หน้า 386)

สิ่งที่ให้เป็นข้อสังเกต ณ จุดนี้คือ อิทธิพลของหัวใจและ
ลิ้นที่มีต่อบ่าวคนหนึ่งในแง่ของการยีนหยัดหรือไขว่เขว
ในนัยนี้เอง ผู้รู้บางท่านจึงกล่าวว่า “คนคนหนึ่ง (จะยีนหยัด
หรือพลัดหลง) ขึ้นอยู่กับสิ่งเล็กสองสิ่งนั่นคือ หัวใจและ
ลิ้นของเขา”

กล่าวได้ว่าหัวใจและลิ้น คือ ก้อนเนื้อที่เล็กที่สุด แต่
อวัยวะทุกส่วนของบ่าวคนหนึ่งต้องปฏิบัติตามมันทั้งสอง ซึ่ง
หากหัวใจและลิ้นยีนหยัด อวัยวะทุกส่วนก็จะยีนหยัดไปด้วย

หลักฐานที่หนึ่ง –เกี่ยวกับหัวใจ- คือ หะดีษที่รายงาน
จากท่านอัน-นุอฺมาน บินบะซีร เราะะฎิยัลลอฮุอันศุมา ท่านนบี
ศ็อลลัลลอฮุ อะลัยฮิ วะสัลลัม ได้กล่าวว่า

« أَلَا إِنَّ فِي الْجَسَدِ مُضْغَةً إِذَا صَلَحَتْ صَلَحَ الْجَسَدُ كُلُّهُ، وَإِذَا فَسَدَتْ فَسَدَ الْجَسَدُ

كُلُّهُ أَلَا وَهِيَ الْقَلْبُ » [البخاري برقم 52، ومسلم برقم 1599]

ความว่า “พึงรู้เถิดว่า แท้จริงแล้ว ในร่างกายเรานั้น มีเนื้อ
ก้อนหนึ่ง ถ้าหากว่าเนื้อก้อนนั้นดี ร่างกายก็จะดีตามไป
ด้วย และถ้าหากว่าเนื้อก้อนนั้นไม่ดี ร่างกายก็จะไม่ดีไป
ด้วย เนื้อก้อนนั้นก็คือ หัวใจนั่นเอง” (บันทึกโดย อัล-บุคอรี
หมายเลข 52 และมุสลิม หมายเลข 1599)

หลักฐานที่สอง –เกี่ยวกับลิ้น- ดังที่มีบันทึกโดยท่านอัต-
ติรมิซีย์ จากการรายงานของท่านอบีสะอีด อัล-คุดรี
เราะะฎิยัลลอฮุอันศุมา ท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุ อะลัยฮิ วะสัลลัม ได้
กล่าวว่า

« إِذَا أَصْبَحَ ابْنُ آدَمَ فَإِنَّ الْأَعْضَاءَ كُلَّهَا تُكْفِّرُ اللِّسَانَ فَتَقُولُ اتَّقِ اللَّهَ فِينَا
فَإِنَّمَا نَحْنُ بِكَ فَإِنْ اسْتَقَمَّتْ اسْتَقَمْنَا وَإِنْ اعْوَجَجَتْ اعْوَجَجْنَا » [الترمذي

برقم 2407، وحسنه الألباني في صحيح الترغيب 2871]

ความว่า “เมื่อลูกหลานอาดัมตื่นขึ้นมาตอนเช้า อวัยวะทุกส่วน จะกล่าวด้วยความนอบน้อมต่อลิ้นว่า จงอย่าเกรงต่ออัลลอฮฺ ด้วยการให้สิทธิต่อพวกเราเถิด เพราะพวกเรานั้นถูกผูกมัดด้วยตัวของเจ้า หากตัวเจ้ายินหยัดมันคงพวกเรา ก็จะ ยินหยัด มันคงไปด้วย แต่หากว่าตัวเจ้า พลัดหลง (ออกจากเส้นทางที่เที่ยง ตรง) พวกเราก็จะ พลัดหลงตามไปด้วยเช่นกัน” (บันทึกโดยอับ-ติรมิซีย์ หมายเลขหะดีษ 2407 ท่านอัล-อัลบานีย์ก็กล่าวว่าเป็นหะดีษหะสัน ในเศาะฮีหฺ อับ-ตัรซีบ 2871)

ดังนั้น หากหัวใจยื่นหยัดอวัยวะทุกส่วนก็จะยื่นหยัดไปด้วย และหากลิ้นยื่นหยัดอวัยวะทุกส่วนก็จะยื่นหยัดไปด้วยเช่นกัน กล่าวคือ ลิ้นคืออกระบอกเสียงของหัวใจ และมันจะเป็นผู้บังคับบัญชาให้กับร่างกาย

ดังนั้น หากหัวใจได้ถ่ายทอดคำสั่งให้ลิ้นมันก็จะปฏิบัติตาม หมายถึงลิ้นจะปฏิบัติตามหัวใจ และอวัยวะทุกส่วนก็จะปฏิบัติตามทั้งสอง

ด้วยเหตุนี้เอง จำเป็นที่ผู้ศรัทธาต้องเอาใจใส่ในการ
ดูแลหัวใจของเขาให้ดี และขอดุอาอ์ให้อัลลอฮฺ ตะบาร็อกะ วะ
ตะอาลา ทรงปรับปรุงแก้ไขหัวใจของเขา และทรงขจัดโรคต่าง ๆ
ของหัวใจ รวมถึงความอ่อนแอ ความเจ็บป่วย และความต่าง
พล้อยของมัน แล้วให้ดูแลลิ้นของเขาให้พูดแต่ในสิ่งที่ดีงาม และ
ให้อวัยวะทุกส่วนทำแต่สิ่งที่ดี

**หก : การยื่นหยัดยอมไม่เกิดขึ้น เว้นแต่ต้องเป็นไป
เพื่ออัลลอฮฺ ด้วยกับความช่วยเหลือของอัลลอฮฺ
และตามคำสั่งของอัลลอฮฺ**

หนึ่ง... เพื่ออัลลอฮฺ

คือ ความบริสุทธิ์ใจต่ออัลลอฮฺ หมายถึง การที่บ่าวคนหนึ่งได้ยื่น
หยัดและดำรงมั่นบนเส้นทางของอัลลอฮฺที่เที่ยงตรงด้วยความ
บริสุทธิ์ใจในการยื่นหยัดนั้นเพื่ออัลลอฮฺ อัสซะวะญัล และ
ปรารถนาผลตอบแทนและความพึงพอใจจากพระองค์ ดัง
ที่อัลลอฮฺ ตะอาลา ทรงมีดำรัสว่า

﴿ وَمَا أُمِرُوا إِلَّا لِيَعْبُدُوا اللَّهَ مُخْلِصِينَ لَهُ الدِّينَ ﴾ [البينة : 5]

ความว่า “และพวกเขามิได้ถูกบัญชาให้กระทำอื่นใด นอกจากเพื่อเคารพภักดีต่ออัลลอฮฺ เป็นผู้มีเจตนาบริสุทธิ์ ในการภักดีต่อพระองค์” (สุเราะฮฺอัล-บัยยินะฮฺ : 5)

สอง...ด้วยความช่วยเหลือของอัลลอฮฺ

คือ การขอความช่วยเหลือเพื่อให้บรรลุและดำรงมั่นในการยืนหยัด รวมถึงให้ได้ยึดเหนี่ยวอย่างมั่นคงต่อมันด้วยการขอความช่วยเหลือจากอัลลอฮฺ ตะบารกอะกะวะตะอะลา

[123 : هود] ﴿ فَأَعْبُدْهُ وَتَوَكَّلْ عَلَيْهِ ﴾

ความว่า “ดังนั้นเจ้าจงเคารพอิบาดะฮฺพระองค์ และจงมอบหมายต่อพระองค์” (สุเราะฮฺฮุุด : 123)

[5 : الفاتحة] ﴿ يَا أَيُّهَا النَّبِيُّ قُلْ لِمَ تَدْعُونَ اللَّهَ تَدْعُونَ أَلَمْ يَكُنْ اللَّهُ مَوْلَاكُمْ قَدِ ابْتَدَأَ الَّذِينَ كَفَرُوا دِينَكُمْ وَإِلَهُكُمْ اللَّهُ فَاقْبَلُوا الذَّمَّ وَلَا تَتَّبِعُوا الْأَعْدَاءَ إِنَّهُمْ عَدُوٌّ لِلَّهِ وَاللَّهُ بَصِيرٌ الْغَاثِقِينَ ﴾

ความว่า “โอพระองค์เท่านั้นที่พวกข้าพระองค์เคารพอิบาดะฮฺ และโอพระองค์เท่านั้นที่พวกข้าพระองค์ขอความช่วยเหลือ” (สุเราะฮฺอัล-ฟาติหะฮฺ : 5)

และในหะดีษเศาะฮี้หฺ ท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุ อะลัยฮิ วะสัลลัม ได้กล่าวว่า

« اٰخِرُضْ عَلٰى مَا يَنْفَعُكَ، وَاسْتَعِيْنِ بِاللّٰهِ » [مسلم برقم 2664]

ความว่า “จงตระหนักในสิ่งที่ยังประโยชน์แก่เจ้าและจงขอความช่วยเหลือจากอัลลอฮฺ” (บันทึกโดยมุสลิม หมายเลขหะดีษ 2664 หะดีษรายงานจากท่านอบีฮุร็อยเราะฮฺ เราะฎิยัลลอฮุ อันฮฺ)

สาม...ตามคำสั่งของอัลลอฮฺ

คือ ให้ดำรงการยืนหยัดบนวิถีทางที่ถูกต้องและเส้นทางที่เที่ยงตรงตามที่อัลลอฮฺ สُبْحَانَ سُبْحَانَ سُبْحَانَ مَا تَعْبُدُونَ ทรงสั่งใช้ต่อบ่าวของพระองค์ ดังที่พระองค์ทรงมีดำรัสว่า

﴿ فَاسْتَقِمْ كَمَا أُمِرْتَ ﴾ [هود : 112]

ความว่า “เจ้าจงอยู่ในความเที่ยงธรรมเช่นที่ถูกบัญชา” (สุเราะฮฺฮูด : 112)

ซึ่งในเนื้อหาก่อนหน้านี้ได้นำเสนอคำกล่าวของชาว
สะลัฟ เพราะหิมะสุลลอฮฺ ที่เน้นย้ำถึงนัยนี้ไว้แล้วบางส่วน เช่นคำ
กล่าวของท่านอิบน์อับบาส เพราะญัยลลอฮฺอันฮฺ ได้อธิบายอายะฮฺนี้

[30 : فَصَلتْ] ﴿ثُمَّ اسْتَقَمُوا﴾

ความว่า “แล้วพวกเขาก็ยืนหยัดตามคำกล่าวนั้น” (ดูเราะฮฺ
ฟุศลีลัต : 30)

ท่านได้อธิบายว่า “คือการยืนหยัดในการปฏิบัติสิ่งที่เป็น
เป็นฟัรฎู (ข้อบังคับ) ทั้งหมด” (บันทึกโดยอัญญาอะบะรีฮฺ
ในหนังสือตัฟซีรของท่าน 21/465)”

ท่านอัล-หะสัน อัล-บัศรีฮฺ เพราะหิมะสุลลอฮฺ ได้กล่าวว่า
“คือการยืนหยัดในคำสั่งใช้ของอัลลอฮฺ โดยมีการปฏิบัติ
เพื่อเป็นการเคารพภักดีต่อพระองค์ และละทิ้งในสิ่งที่เป็น
การฝ่าฝืนต่อพระองค์”

ซึ่งคำสั่งใช้ของอัลลอฮฺ อັซซะวะญ์ล คือ ชะรีอะฮฺ
(บทบัญญัติ)ของพระองค์ที่ได้ประทานมายังท่านศาสนทูต เศาะ
ละวาตุลลอฮฺวะสะลามุฮฺอะลัฮฺยัฮฺ นัั้นเอง

เจ็ด : บ่าวคนหนึ่งถึงแม้จะยี่นหยัด แต่ก็อย่าเชื่อมั่น ในการงานของเขา

ถือเป็นข้อบังคับที่บ่าวคนหนึ่งต้องไม่เชื่อมั่นในการงาน
ที่เขาได้ทำ แม้ว่าการทำงานที่มีอยู่นั้นจะดีหรือยี่นหยัดได้แล้วก็
ตาม และไม่ควรหลงระเวิงกับอืบาคะสุของเขา หรือการรำลึก
ถึงอัลลอฮ์ที่มากมายของเขา รวมถึงการงานต่างๆ ที่เป็นการ
ปฏิบัติตามคำสั่งใช้ของอัลลอฮ์ (ทำจนรู้สึกตัวเองปลอดภัย
และสามารถประสพกับความดีงามแล้ว -ผู้แปล-)

ในนัยนี้เอง ท่านอิบนุลก็อยยิม เราะหิมะฮ์อัลลอฮ์ จึง
กล่าวว่า “สิ่งที่ต้องการจากบ่าวคนหนึ่งคือมีการยี่นหยัด
นั่นคือ การปฏิบัติให้ถูกต้อง หากไม่สามารถก็ปฏิบัติให้
ใกล้เคียงที่สุด ซึ่งหากปราศจากสิ่งนี้มันก็จะเกิดความ
สะเพร่าและมีความเพิกเฉย” ดังที่มีบันทึกในหนังสืออัศ-
เศาะฮี้หฺยฺนุ จากการรายงานของท่านหญิงอาอิชะฮ์ เราะฎิยัลลอ
ฮฺอันฮา ท่านนบี ศ็อลลัลลอฮฺ อะลัยฮิ วะสัลลิม ได้กล่าวว่า

«سَدُّوْا وَقَارِبُوْا وَأَبْشِرُوْا ، فَإِنَّهُ لَا يُدْخِلُ أَحَدًا الْجَنَّةَ عَمَلُهُ» قَالَوْا : وَلَا أَنْتَ يَا رَسُوْلَ اللهِ؟ قَالَ : «وَلَا أَنَا ، إِلَّا أَنْ يَتَّعَمَدَنِ اللهُ بِمَغْفِرَةٍ وَرَحْمَةٍ» [البخاري برقم

6467، ومسلم برقم 2818]

ความว่า “พวกท่านจงปฏิบัติให้ถูกต้อง อย่างสมบูรณ์ และปฏิบัติ ให้ใกล้เคียง (กับความสมบูรณ์มากที่สุดเถิด) แท้จริง การปฏิบัติอะมัลของ คนคนหนึ่งจะไม่ทำให้เขาได้เข้าสวรรค์หรือก เสาะหาบะฮฺจึงกล่าวถามว่า “ท่านก็ไม่ได้เข้า (สวรรค์ด้วยอะมัล) กระนั้นหรือ โอ้ ท่านเราะสุลุลลอฮฺ ? ” ท่านได้ตอบว่า “ไม่, แม้กระทั่งตัวฉันเอง เว้นแต่อัลลอฮฺได้ทรงปกคลุมฉันด้วยการอภัยโทษและความเมตตาจากพระองค์” (บันทึกโดยอัล-บุคอรีห์ หมายเลขหะดีษ 6467 และมุสลิม หมายเลขหะดีษ 2818)

เห็นได้ว่า เนื้อหาของหะดีษนี้ได้ผนวกแก่นของศาสนาไว้ทุกประการ ซึ่งคำสั่งใช้ให้มีการยืนหยัด คือ ให้ปฏิบัติอย่างสมบูรณ์และถูกต้อง(ตามแบบฉบับของท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุ อะลัยฮิ วะสัลลัม) ทั้งในด้านเจตนารมณ์ คำพูด และการกระทำ ซึ่งท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุ อะลัยฮิ วะสัลลัม ได้แจ้งแก่เรา ในการรายงานของท่านเชาบาน นั่นคือหะดีษที่ว่า

«اسْتَقِيمُوا وَلَنْ تُحْضُوا وَاعْلَمُوا أَنَّ خَيْرَ أَعْمَالِكُمُ الصَّلَاةُ» [أحمد برقم

22378، وابن ماجه برقم 277، وصححه الألباني في الإرواء 412]

ความว่า “พวกท่านจง ยืนหยัดเถิด และพวกท่านไม่ มีทาง
สามารถ (ทำความดีได้ทั้งหมด) ฟังทราบเถิดว่าการงานที่
ดีเลิศของพวกท่านคือการละหมาด ” (บันทึกโดยอะหมัด
หมายเลขหะดีษ 22378 สุนัน อิบนิ มาญะฮฺ หมายเลขหะดีษ
277 ท่านอัล-อัลบานีย์กล่าวว่า เป็นหะดีษเศาะฮี้หฺ ใน อิรวาอฺ
เศาะลีล 412)

โดยแน่นอน พวกเขาไม่สามารถ (ที่จะยืนหยัดได้อย่าง
สมบูรณ์) ดังนั้น ให้เขาปฏิบัติให้ใกล้เคียงกับความสมบูรณ์
กล่าวคือให้พวกเขาเข้าใกล้กับการยืนหยัดเท่าที่มีความสามารถ
มากที่สุด เสมือนผู้ที่ขว้างสิ่งใดไปยังเป้า หากมันไม่บรรลุถูกเป้า
นั้นก็ให้มันใกล้เคียงให้มากที่สุด ในการนี้เองท่านนบี ศ็อลลัลลอ
ฮุ อะลัยฮิ วะสัลลัม ได้แจ้งแก่พวกเขาว่า แท้จริงการยืนหยัด
อย่างสมบูรณ์และการปฏิบัติให้ใกล้เคียงกับความสมบูรณ์นั้น
ไม่สามารถที่จะช่วยเขาในวันกิยามะฮฺได้เลย ดังนั้น คนใดคน
หนึ่งอย่าได้ให้ความสำคัญกับการงานที่เขาได้ทำเป็นอันขาด

และอย่าได้ภูมิใจในการทำงานนั้น และอย่าคิดว่าเขาสามารถ
ประสบความสำเร็จด้วยการงานนั้นแล้ว ทว่า สิ่งที่จะทำให้
เขาประสบความสำเร็จ (ได้เข้าสวนสวรรค์นั้น) ด้วยกับความ
เมตตาของอัลลอฮฺ การให้อภัยของพระองค์ และความโปรด
ปรานของพระองค์ต่างหาก” (มาตารีอูสซาลิกีน หน้า 2/105)

แปด : ผลของการยืนหยัดในโลกดุนยา จะทำให้ยืน หยัดบนสะพานอัศ-ศิร้อฎีในวันกิยามะฮฺ

ผู้ใดที่ได้รับทางนำ(ฮิदाเยฮฺ)ไปสู่เส้นทางของอัลลอฮฺที่
เที่ยงตรงในโลกนี้ เขาก็จะได้รับทางนำไปสู่สะพานอัศ-ศิร้อฎีที่
ถูกทอดผ่านนรกญะฮันนัมในโลกอาคิเราะฮฺ

ในวันกิยามะฮฺ สะพานอัศ-ศิร้อฎีจะถูกทอดผ่าน
นรกญะฮันนัม ซึ่งมันแหลมคมยิ่งกว่าปลายดาบและบางเฉียบ
ยิ่งกว่าเส้นผมเสียอีก

และในวันนั้น มนุษย์จะถูกสั่งให้เดินผ่านบนสะพานนี้
ซึ่งการเดินผ่านของแต่ละคนจะมีความแตกต่างกันขึ้นอยู่กับการ
งานและการยืนหยัดบนเส้นทางของอัลลอฮฺที่เที่ยงตรงใน
ช่วงเวลาที่เขาใช้ชีวิตอยู่ในโลกนี้

ท่านอิบน์ลุฏกีอัยยิม เราะหิมะฮ์ฮุลลอฮ์ ได้กล่าวในเรื่องนี้ว่า “ผู้ใด
ที่ชีวิตของเขาได้รับทางนำไปสู่เส้นทางของอัลลอฮ์ที่
เที่ยงตรงในโลกนี้ นั่นคือ ทางนำที่ถูกประทานลงมายัง
ท่านศาสนทูตของพระองค์ และพระองค์ได้ประทานคัมภีร์
มายังท่าน เขาก็จะได้รับทางนำไปสู่เส้นทางที่เที่ยงตรงใน
โลกอาคิเราะฮ์ โดยที่เขาจะถูกนำไปสู่สวนสวรรค์และ
สถานพำนักที่เขาได้รับ และการที่คนหนึ่งสามารถยืนหยัด
อย่างมั่นคงบนเส้นทางที่พระองค์ให้มันมีความเที่ยงตรง
แก่บ่าวของพระองค์ในโลกนี้มากเท่าใด ก็จะทำให้เขา
สามารถยืนหยัดอย่างมั่นคงบนสะพานอัศ-ศิร้อฎูที่ถูกทอด
ผ่านนรกญะฮันนัมได้มากเท่านั้น และการดำเนินชีวิตบน
เส้นทางในโลกนี้เป็นไปเช่นใด มันก็จะส่งผลต่อการเดิน
ผ่านสะพานอัศ-ศิร้อฎูเช่นนั้น ทำให้บางคนผ่านไปเหมือน
สายฟ้าแลบ บางคนผ่านไปเหมือนการกระพริบตา บางคน
ผ่านไปเหมือนสายลมที่ปลิวว่อน บางคนผ่านไปเหมือน
การขี่พาหนะ บางคนก็วิ่งผ่านไป บางคนก็เดินผ่านไป บาง
คนก็คืบคลานไป บางคนถูกขีดขวางแต่บางคนก็รอดพ้น
และบางคนก็ตกลงไปในนรก ดังนั้น คนคนหนึ่งสามารถ
มองเห็นว่าเขาจะเดินผ่านสะพานนั้นด้วยรูปแบบใด ด้วย
กับสภาพการดำเนินชีวิตที่เขาเป็นอยู่ในเวลานี้ ซึ่ง

ผลตอบแทนในวันนั้นคือสิ่งที่เป็นอยู่ในวันนี้ ดังที่อัลลอฮฺทรงมีดำรัสว่า

﴿ هَلْ نُجْزَوْنَ إِلَّا مَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ ﴾ [النمل: 90]

ความว่า “พวกเจ้าจะไม่ถูกตอบแทน นอกจากสิ่งที่พวกเจ้าได้ปฏิบัติเอาไว้” (สุเราะฮ์อัน-นัมล : 90)

และจงระมัดระวังต่อสิ่งคลุมเครือและอารมณ์ใฝ่ต่ำที่จะพลิกผันตัวท่านจากเส้นทางที่เที่ยงตรงนี้ ดังนั้น แท้จริงแล้ว ศิรอฎนี้ (หมายถึง สิ่งคลุมเครือและอารมณ์ใฝ่ต่ำ) เป็นเช่นเหล็กที่บิดเบี้ยวที่จะทำให้ห่างไกลจากศิรอฎดังกล่าว (เส้นทางที่เที่ยงตรง) แล้วเขาก็ จะถูกไฟนรกทำให้พลัดหลง และขัดขวางมิให้เดินผ่านไปได้ กระนั้น ก็ตามอัลลอฮฺ ตะอาลา ยังทรงมีดำรัสว่า

﴿ وَمَا رَبُّكَ بِظَلَمٍ لِّلْعَبِيدِ ﴾ [فصلت: 46]

ความว่า “และพระเจ้าของเจ้านั้นมิทรงอธรรมต่อปวงบ่าวของพระองค์” (สุเราะฮ์ฟุศสิลัต : 46) (มะดาวิญญุสสลากีน หน้า 1/10)

ท่านได้กล่าวไว้ในโอกาสอื่นอีกว่า “ผู้ใดที่ในชีวิตบนโลกดุนยานี้ของเขา ถูกซุบฮาตและชะฮฺวะฮฺ ดึงออกจาก

เส้นทางที่ถูกตัด เขา ก็จะถูกไฟนรก จุดกระฉาก ขณะเดินผ่าน (สะพาน) ศิโรภิวในวันกียามะสุ เจกเช่นที่เขาถูกซุบฮาดและชะฮวะฮุดิง (จนหลงทาง) ในโลกคุณยา ซึ่งคำกล่าวเช่นนี้มีระบุในที่อื่นของ หนังสือเล่มนี้ อีกด้วย” (อัลญะวาล กافی๋ หน้า 123)

แก้ : อุปสรรคของการยืนหยัด คือ ข้อคลุมเครือของความหลงผิดและอารมณ์ใฝ่ต่ำที่ลุ่มหลง

สิ่งคลุมเครือและอารมณ์ใฝ่ต่ำนั้น เป็นอุปสรรคต่อการยืนหยัดและการเดินผ่านบนเส้นทางของอัลลอฮ์ที่เที่ยงตรง ซึ่งการเดินทางบนเส้นทางที่เต็มไปด้วยสิ่งคลุมเครือและอารมณ์ใฝ่ต่ำนั้น ย่อมทำให้พลัดหลงจากเส้นทางของอัลลอฮ์ที่เที่ยงตรงได้

จึงกล่าวได้ว่า คนที่พลัดหลงออกจากการยืนหยัด ล้วนพลัดหลงด้วยกับอารมณ์ใฝ่ต่ำหรือสิ่งคลุมเครือแทบทั้งสิ้น ซึ่งอารมณ์ใฝ่ต่ำนั้นจะสร้างความเสียหายให้กับการทำงาน ส่วนสิ่งคลุมเครือจะสร้างความเสียหายให้กับความรู้

อัลลอฮ์ อัซชะวะญ์ด ทรงมีดำรัสว่า

﴿ وَأَنَّ هَذَا صِرَاطِي مُسْتَقِيمًا فَاتَّبِعُوهُ ۖ وَلَا تَتَّبِعُوا السُّبُلَ فَتَفَرَّقَ بِكُمْ عَن سَبِيلِهِ ۗ ﴾ [الأنعام : 153]

ความว่า “และแท้จริงนี่คือทางของข้าอันเที่ยงตรงพวกเจ้าจงปฏิบัติตามมันเถิด และอย่าปฏิบัติตามหลาย ๆ ทาง เพราะมันจะทำให้พวกเจ้าแยกออกไปจากทางของพระองค์” (สุเราะฮ์อัล-อันอาม : 153)

และมีหะดีษที่รายงานจากท่านอับนุหมัสนูด เราะะฎิยัลลอฮุอันฮุ ในหนังสือมุสนัดอัล-อิมามอะหมัด ซึ่งท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุ อะลัยฮิ วะสัลลัม ได้กล่าวว่า

«خَطَّ لَنَا رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ خَطًّا ثُمَّ قَالَ: «هَذَا سَبِيلُ اللَّهِ»، ثُمَّ خَطَّ خُطُوطًا عَنِ يَمِينِهِ وَعَنْ شِمَالِهِ، ثُمَّ قَالَ: " هَذِهِ سُبُلٌ - قَالَ يَزِيدُ: مُتَفَرِّقَةٌ - عَلَى كُلِّ سَبِيلٍ مِنْهَا شَيْطَانٌ يَدْعُو إِلَيْهِ " ، ثُمَّ قَرَأَ: ﴿ وَأَنَّ هَذَا صِرَاطِي مُسْتَقِيمًا فَاتَّبِعُوهُ ۖ وَلَا تَتَّبِعُوا السُّبُلَ فَتَفَرَّقَ بِكُمْ عَن سَبِيلِهِ ۗ ﴾ [الأنعام : 153] « [أحمد برقم 4142]

ความว่า “ท่านนบีมุหัมมัด ศ็อลลัลลอฮุ อะลัยฮิ วะสัลลัม ได้ขีดเส้นหนึ่งเส้น และท่านได้กล่าวว่า นี่คือนวทางของอัลลอฮุ หลังจากนั้นท่านได้ขีดเส้นหลายเส้นทางด้านขวาและด้านซ้ายของเส้นดังกล่าว และท่านได้กล่าวว่า นี่คือนวทางที่หลากหลาย ทุกแนวทางนั้นจะมีชัยฏอน

คอยชักชวนสู่แนวทางดังกล่าว แล้วท่านได้อ่านอายุษุ
ที่ว่า(ความว่า) “และแท้จริง นี่คือทางของข้าอันเที่ยงตรง
พวกเจ้าจงปฏิบัติตามมันเถิด และอย่าปฏิบัติตามหลาย ๆ
ทาง เพราะมันจะทำให้พวกเจ้าแยกออกไปจากทางของ
พระองค์” (สุเราะฮ์อัล-อันอาม : 153) (บันทึกโดยอะหมัด
หมายเลขหะดีษ 4142)

ชัยฎอนที่ชักชวนผู้คนให้พลัดหลงออกจากเส้นทาง
ของอัลลอฮ์ที่เที่ยงตรงนั้น การชักชวนของมันล้วนด้วยกับสิ่ง
คลุมเครือและอารมณ์ใฝ่ต่ำแทบทั้งสิ้น
ดังนั้น หากมันเห็นว่าเขาชอบปล่อยปละละเลย (ในการ
ยืนหยัด) มันก็จะทำให้เขาขึ้นชอบในอารมณ์ใฝ่ต่ำ แต่หากมัน
เห็นว่าเขามีความเอาใจใส่และดำรงมั่น(ในการยืนหยัด) มันก็จะ
ล่อลวงด้วยสิ่งคลุมเครืออื่นๆ ต่อ

ดังที่ชาวสะลัฟคนหนึ่งได้กล่าวว่า **“ไม่มีคำสั่งใด
ที่อัลลอฮ์ ตะอาลา ได้สั่งใช้ให้ปฏิบัติ เว้นแต่ชัยฎอนจะใช้
สองวิธีในการล่อลวง นั่นคือ ให้มีความสะเพร่าและปล่อย
ปละละเลย หรือการเลยเถิดและมีความสุดโต่ง ซึ่งมันจะ
ไม่สนใจว่าเขาจะเป็นเช่นไร (หมายถึงทั้งสองวิธีสามารถ
ล่อลวงลูกหลานอาดัมได้)”**

ท่านอิบนุลกัอยยิม เราะหิมะฮ์ลลฮุ ได้กล่าวว่า “แน่นอนที่สุด มนุษย์ส่วนใหญ่ พวกเขาไม่สามารถที่จะเดินผ่านสองหุบเขาต่อไปนี้ได้ เว้นแต่เพียงส่วนน้อยเท่านั้นที่จะปลอดภัย หุบเขาแรก คือ หุบเขาแห่ง การปล่อยปลละละเลย และหุบเขาที่สอง คือ หุบเขาแห่งการเลยเถิด และการ ละเมิด ขอบเขต และน้อยเหลือเกินในหมู่พวกเขาที่จะสามารถ ยืนหยัดอยู่บนเส้นทางที่เที่ยงตรง อันเป็นเส้นทางที่ท่าน เราะฮ์ลลฮุ ค็อลลลฮุ อะลัยฮิ วะสัลลัม และบรรดา เสาะหาบะฮ์ฮ์ของท่านได้ ก้าวเดิน” (อิหมอะฮ์ อัล-ละฮ์ฟาน หน้า 1/136)

ณ ตรงนี้ เราจะนำเสนอตัวอย่างหนึ่งที่ยิ่งใหญ่ อีกทั้งมี ประโยชน์ที่มากมายด้วย และตัวอย่างนี้ ยังถือเป็นบทเรียนที่มี คุณค่ายิ่งสำหรับพวกเราทุกคน ดังที่ได้ถูกรับรองความถูกต้องไว้ ในมุสนัดอิมามอะหมัด และในสุนันอิมามอัต-ติรมี ซียฺ และอื่น จาก นี้ ซึ่ง มีรายงานจาก ท่านอัน-เนา วาส บินดัมอ าน เราะฮ์อิลลฮุอันฮุ จาก ท่านเราะฮ์ลลฮุ ค็อลลลฮุ อะลัยฮิ วะสัลลัม ได้กล่าวว่า

«صَرَبَ اللَّهُ مَثَلًا صِرَاطًا مُسْتَقِيمًا، وَعَلَى جَنْبَيْ الصِّرَاطِ سُورَانِ، فِيهِمَا أَبْوَابٌ مُفْتَحَةٌ، وَعَلَى الْأَبْوَابِ سُورٌ مُرَخَّاءٌ، وَعَلَى بَابِ الصِّرَاطِ دَاعٍ يَقُولُ: أَيُّهَا

النَّاسُ، ادْخُلُوا الصَّرَاطَ جَمِيعًا، وَلَا تَتَعَرَّجُوا، وَدَاعٍ يَدْعُو مِنْ فَوْقِ الصَّرَاطِ، فَإِذَا أَرَادَ يَفْتَحُ شَيْئًا مِنْ تِلْكَ الْأَبْوَابِ، قَالَ: وَيْحَكَ لَا تَفْتَحُهُ، فَإِنَّكَ إِنْ تَفْتَحُهُ تَلِجُهُ، وَالصَّرَاطُ الْإِسْلَامُ، وَالسُّورَانِ: حُدُودُ اللَّهِ، وَالْأَبْوَابُ الْمَفْتَحَةُ: مَحَارِمُ اللَّهِ، وَذَلِكَ الدَّاعِي عَلَى رَأْسِ الصَّرَاطِ: كِتَابُ اللَّهِ، وَالدَّاعِي مِنْ فَوْقِ الصَّرَاطِ: وَاعِظُ اللَّهِ فِي قَلْبِ كُلِّ مُسْلِمٍ » [أحمد برقم 17634، والترمذي برقم 2859، والحاكم 144/1، وصححه الألباني في صحيح الجامع 3887]

ความว่า “อัลลอฮ์ทรงเปรียบเปรยเส้นทางของพระองค์ที่เที่ยงตรงโดยข้างซ้ายและขวาของมันนั้น มีผนังสองด้าน ซึ่งต่างก็มีประตูที่เปิดอยู่ และถูกปิดลงโดยผู้ปิดมัน และเบื้องหน้าประตูศิรอฎ (ที่เที่ยงตรงของอัลลอฮ์) นั้น มีผู้เรียกร้องอยู่ พร้อมกล่าวว่า “โอ้มนุษย์ทั้งหลาย จงเข้ามาสู่เส้นทางของอัลลอฮ์ที่เที่ยงตรงเถิด และอย่าได้เบี่ยงเบนไปทางอื่นเลย ” และยังมีผู้เรียกร้องบนศิรอฎ ในขณะที่มนุษย์จะลองเปิดประตูทั้งสองที่อยู่ข้างขวาและข้างซ้าย (ของศิรอฎ) มีเสียงเรียกถึงพวกเขาว่า “หายนะจงประสบ แต่พวกท่าน อย่าได้เปิดมันเลย ! แท้จริง หากท่านเปิดมันออกมา ท่านก็จะเข้าไปในมัน ” ดังนั้น ศิรอฎ คือ อิสลาม ในขณะที่ผนังทั้งสอง คือ ขอบเขตของอัลลอฮ์ และประตูที่เปิดออกนั้น คือ สิ่งต้องห้ามของพระองค์ ส่วนผู้เรียกร้องที่อยู่เบื้องหน้าศิรอฎนั้น คือ คัมภีร์ของอัลลอฮ์

และผู้เรียกร้องที่อยู่บนศิโรภูมุนั้น คือ ความรู้สึก (ที่จะหักห้าม) ที่มีอยู่หัวใจมุสลิมทุกคน ” (บันทึกโดยอะหมัด หมายเลขหะดีษ 17634 อัล-ติรมิซีย หมายเลขหะดีษ 2859 อัล-หากิม หน้า 1/144 ท่านอัล-อัลบานีย์ยกัล่าวว่าเป็นหะดีษเศาะฮี้หฺ ในเศาะฮี้หฺ อัล-ญามิอุ 3887)

จงพิจารณาการอุปมาข้างต้น แน่แน่นอนที่สุด อัลลอฮฺจะทรงประทานคุณความดีแก่ท่าน อัลลอฮฺ สُبْحَانَهُ ะตะอาลา ทรงเปรียบเปรยเส้นทางของพระองค์ที่เที่ยงตรง ซึ่งข้างซ้ายและขวาของมันนั้นมีผนัง ซึ่งหากนึกภาพแล้ว ท่านกำลังเดินอยู่บนเส้นทางหนึ่งที่เที่ยงตรง ในขณะที่ข้างขวาของท่านมีผนัง และข้างซ้ายของท่านก็มีผนังเช่นกัน ในที่ผนังดังกล่าวนี้ มีประตูมากมายที่ท่านเดินผ่านทั้งด้านซ้ายและขวา ในขณะที่ประตูต่างเหล่านี้ถูกปิดด้วยผ้าคลุม(ซึ่งง่ายเหลือเกินที่จะดึงออก) ซึ่งพวกท่านรู้ดีว่า ประตูที่ถูกปิดไว้ด้วยผ้าคลุม ไม่เหมือนกับประตูที่มีบานประตูปิดไว้ เพราะง่ายเหลือเกินสำหรับท่านที่จะผ่านเข้าไปในประตูนั้น และไม่มีสิ่งใดขวางกั้นท่านได้ มุสลิมที่ยืนหยัดนั้น หากเขาต้องการเข้าไปในประตูแห่ง อารมณฺ์ไฟต์้าแล้ว แต่ในหัวใจของเขาจะเกิดการขัดขึ้นและต่อต้าน และจะไม่รู้สึกสบาย

และสุขใจ นี่แหละคือคำตักเตือนจากอัลลอฮ์ที่มีอยู่ในหัวใจ
มุสลิมทุกคน

และสิ่งที่หะดีษข้างต้น ได้เน้นหนัก คือ ทางฝั่งซ้ายและ
ขวาของเส้นทางที่เที่ยงตรงนั้น มีประตูต่างๆ ที่จะนำมนุษย์ออก
จากเส้นทางที่เที่ยงตรง และประตูต่างๆ ทั้งหมดนั้นย้อนกลับ
ไปสู่สองสิ่ง คือ สิ่งคลุมเครือ หรือไม่ก็ประการที่สอง นั่นคือ
อารมณ์ใฝ่ต่ำ

อิมามอิบนุลกัอยยิม เราะหิมะฮ์ฮุสซันฮุได้ กล่าวว่า
“อัลลอฮ์ สُبْحَانَهِ วะตะอาลา ได้แนะนำเส้นทางผ่าน
ของทุกคนที่จะไปยังสวรรค์ และทรงสร้างไฟที่ลุกไหม้ ที่
จะเผาράงทุกคนตามการงานของเขา (ในโลกดุนยา)
เช่นเดียวกับไฟแห่งความมดเท็จที่ลุกไหม้จาก สิ่ง
คลุมเครือที่หลงผิด ส่วนอารมณ์ใฝ่ต่ำที่ทำให้ผู้ปฏิบัติตาม
มันลุ่มหลงนั้น จะหักห้ามผู้ปฏิบัติตามมันจากการยืนหยัด
และจากเส้นทางที่เที่ยงตรง รวมถึงการเดินบนเส้นทางที่
ถูกต้อง และผู้ใดที่ถูกปกปักรักษา นั้น เขาคือผู้ที่อัลลอฮ์
ทรงปกปักรักษา” (อัศ-เศาะวาอิก อัล-มุรซะละฮ์ เล่ม 4 หน้า
1256)

และบ่าวคนหนึ่งที่อยู่ใต้อาคารณัเช่นนี้ ต้องการ ทาง
นำ 2 ประการที่จะทำให้ตนเองรอดพ้นปลอดภัยในการเดินทาง
นั่นคือ ทางไปสู่เส้นทางที่เที่ยงตรง และ ทางนำ เมื่อเดินอยู่บน
เส้นทางที่เที่ยงตรงนั้น

ท่านอิบนิลก็อยยิม เราะหิมะฮุสลุสลุ ได้เน้นย้ำเรื่องนี้
ด้วยการกล่าวว่า “ดังนั้น ทางนำไปสู่เส้นทางที่เที่ยงตรง กับ
ทางนำใน ขณะเดินอยู่บนเส้นทางที่เที่ยงตรงนั้นเป็นสิ่งที่
แตกต่างกัน ท่านอาจจะ เคยเห็นคนที่รู้ว่าเส้นทาง ที่คนคน
หนึ่งเดินทางไป เมืองแห่งหนึ่ง คือเส้นทาง นี้ เส้นทางนั้น
แต่เขาอาจจะไม่ชำนาญในการเดินผ่านเส้นทางดังกล่าวก็
ได้ เพราะการเดินบนเส้นทางดังกล่าวนั้นจำเป็นต้องอาศัย
การนำทางเฉพาะสู่เส้นทางนั้น เช่น ต้องเดินทางในเวลา
เฉพาะ ซึ่งไม่อาจเดินทางในเวลาอื่นได้ ต้องพกพาน้ำให้
เหมาะสมกับระยะทางที่จะเดินไป ต้องหยุดพักในที่เฉพาะ
นี้เป็นเพียงตัวอย่างเกี่ยวกับ ข้อแนะนำใน การเดินทาง
สำหรับคนที่รู้เส้นทางที่จะเดินผ่านไปแต่เขา อาจจะลืม
(เส้นทาง) นั้นแล้ว จนทำให้เขาประสบกับ ความล้มเหลว
และไปไม่ถึงที่หมาย” (ริสาละฮุ อิบนิลก็อยยิม อิลลา อะหะดีน
อิควานิฮิ หน้า 9)

สิบ : การเลียนแบบผู้ปฏิเสธศรัทธา คือปัจจัยสำคัญที่ทำให้พลัดหลงออกจากการยืนหยัด

การเลียนแบบผู้ปฏิเสธศรัทธาจะย้อนไปสู่ความความเสียหาย 2 ประการด้วยกัน คือ ทำให้ความรู้ไม่เชื่อประโยชน์หรือทำให้การงานไม่เป็นที่ตอบรับ

จงพิจารณาใคร่ครวญในความหมายคำดำรัสของอัลลอฮ์ที่ว่า

﴿ أَهْدِنَا الصِّرَاطَ الْمُسْتَقِيمَ ۝ صِرَاطَ الَّذِينَ أَنْعَمْتَ عَلَيْهِمْ غَيْرِ الْمَغْضُوبِ عَلَيْهِمْ وَلَا الضَّالِّينَ ۝ ﴾ [الفاتحة : 6-7]

ความว่า “ขอพระองค์ทรงแนะนำพวกข้าพระองค์ซึ่งทางอันเที่ยงตรง (คือ) ทางของบรรดาผู้ที่พระองค์ได้ทรงโปรดปรานแก่พวกเขา มิใช่ในทางของพวกที่ถูกกริ้ว และมิใช่ทางของพวกที่หลงผิด)” (สุเราะฮ์อัล-ฟาติหะฮะ : 6-7)

ความเสียหายที่เกิดกับชาวยิวมันเกิดในแง่ของการปฏิบัติ ส่วนความเสียหายที่เกิดกับชาวคริสต์มันเกิดในแง่ของความรู้ กล่าวคือ ชาวยิวมีความรู้แต่ไม่ปฏิบัติ ส่วนชาวคริสต์มักปฏิบัติแต่ไม่มีความรู้

ดังนั้น ความเสียหายที่เกิดขึ้นในแง่มุมนี้นี้ คือ การ
เลียนแบบชาวยิวซึ่งพวกเขาเป็นกลุ่มชนที่มีความรู้แต่ไม่ปฏิบัติ
ตามความรู้ หรือการเลียนแบบชาวคริสต์ซึ่งพวกเขามักจะ
ปฏิบัติแต่ไม่มีความรู้และความเข้าใจที่ลึกซึ้ง

ชัยคุลอิสลามอิบนุตัยมียะฮู เราะหิมะฮุคคอลลอฮู ได้ตั้งชื่อ
หนังสือของท่านว่า “อิกติฎอฮ์ อัล-ศิรอฎ อัล-มุสตะกิม มุคอบ
ละพะฮู อัลศะฮาบ อัล-ญะฮีม” โดยที่ท่านได้ชี้ถึงบททดสอบของ
ชาวอะฮ์ลุลกิตาบบางประการที่อุมมะฮ์นีถูกทดสอบ
เช่นเดียวกัน ทั้งนี้ก็เพื่อให้ผู้ศรัทธาได้ห่างไกลจากการพลัดหลง
ออกจากเส้นทางที่เที่ยงตรงไปสู่เส้นทางที่ถูกกัฏวะและหลงผิด
พร้อมกันนั้นท่านได้นำเสนอคำดำรัสของอัลลอฮูที่ว่า

﴿ وَدَّ كَثِيرٌ مِّنْ أَهْلِ الْكِتَابِ لَوْ يَرُدُّونَكُمْ مِّنْ بَعْدِ إِيمَانِكُمْ كُفَّارًا حَسَدًا
مِّنْ عِنْدِ أَنفُسِهِمْ مِّنْ بَعْدِ مَا تَبَيَّنَ لَهُمُ الْحَقُّ ﴾ [البقرة: 109]

ความว่า “อะฮ์ลุลกิตาบมากมายชอบ หากพวกเขาจะ
สามารถทำให้พวกเจ้ากลับเป็นผู้ปฏิเสธการศรัทธาอีก
ทั้งนี้เพราะความอิจฉาริษยาที่มาจากตัวของพวกเขาเอง
หลังจากความจริงได้ประจักษ์แก่พวกเขา” (สูเราะฮ์อัล-บะ
เกาะเราะฮ์ : 109)

แล้วท่านได้อธิบายว่า “ชาวยิวถูกตีเตียนจากการที่พวกเขามีความอิจฉาริษยาต่อบรรดาผู้ศรัทธาในเรื่องทางนำและความรู้(ที่ผู้ศรัทธาได้รับ) ซึ่งผู้ที่มีความรู้บางคนและคนทั่วไปก็ถูกทดสอบด้วยกับให้มีความอิจฉาริษยาต่อผู้ที่อัลลอฮฺทรงให้ทางนำแก่พวกเขาในความรู้ที่มีประโยชน์และการทำงานที่ดี ซึ่งมันเป็นลักษณะนิสัยที่น่าตำหนิเป็นอย่างยิ่ง และถือเป็นลักษณะนิสัยที่ทำให้พวกเขาถูกกริ้ว” (อิกติฎอฮ์ อัล-ศิรอฎ อัล-มุสตะกีม หน้า 1/83)

ท่านชัยคุลอิสลามอิบนุตัยมียะฮฺ เราะหิมะฮุลลอฮฺ ยังได้นำเสนอตัวอย่างอันหลากหลายที่กล่าวถึงการทำงานของชาวยิวและชาวคริสต์ ซึ่งผู้ศรัทธาบางคนได้เลียนแบบพวกเขา ดังที่ท่านนบี ศ็อลลัลลอฮฺ อะลัยฮิ วะสัลลัม ได้กล่าวว่า

«لَتَتَّبِعَنَّ سُنَنَ مَنْ كَانَ قَبْلَكُمْ شَبْرًا بِشَيْرٍ وَذِرَاعًا بِذِرَاعٍ حَتَّىٰ لَوْ دَخَلُوا جُحْرَ صَبَّ تَبَعْتُمُوهُ. قُلْنَا: يَا رَسُولَ اللَّهِ، أَلْيَهُودَ وَالنَّصَارَى؟ قَالَ: فَمَنْ!» [البخاري

برقم 3269، ومسلم برقم 2669]

ความว่า “แน่นอน พวกเขาจะประพฤติดำเนินตามแนวทางของคนก่อนพวกเขา ทีละคืบ ทีละศอก จนกระทั่งพวกเขาเหล่านั้นเดินเข้าไปในรูแย้ พวกเขา ก็จะเดินตามพวกเขา (เข้าไปในรูแย้) ด้วย” บรรดาเศาะหาบะฮ์ก็ถามว่า “พวก

นั่นคือ ยะฮูดาและนะศอรอ (ยิวและคริสต์) ใช่หรือไม่ ?”
ท่านก็ตอบว่า “จะเป็นใครเสียอีก” (บันทึกโดยอัล-บุคอรีย์ :
3269 มุสลิม : 2669)

คำปิดท้าย

ข้าพเจ้าขอ ปิดท้ายด้วยกับคำกล่าวที่ดียิ่งของชัยคุล
อิสลามอิบนุตัยมียะฮู เราะหิมะฮ์สุลลอลฮู ซึ่งท่านอิบนุลก็อยยิม
เราะหิมะฮ์สุลลอลฮู ได้กล่าวว่า ข้าพเจ้าได้ยินชัยคุลอิสลามอิบ
นุตัยมียะฮู เราะหิมะฮ์สุลลอลฮู กล่าวว่า “**เกียรติที่ยิ่งใหญ่ที่สุด
คือ การได้ดำรงซึ่ง การยืนหยัดอย่างมั่นคง**” (มะดาวิญญุสสา
ลิกีน หน้า 2/105)

ชัยคุลอิสลาม อิบนุตัยมียะฮู เราะหิมะฮ์สุลลอลฮู ได้กล่าว
ในหนังสือของท่าน “อัล-ฟุรกอน บัยนะ เอาลียาฮ์ อัร-เราะหะ
มาน อะเอาลียาฮ์ อัช-ชัยฎอน” ว่า “**แท้จริง เป้าหมายของการ
มีเกียรติ เพื่อให้ได้การยืนหยัดนั่นเอง**” (หน้า 349)

ด้วยเหตุนี้เอง ท่านอิบนุลก็อยยิม เราะหิมะฮ์สุลลอลฮู ได้
อ้างคำพูดของผู้รู้ ว่า “**พวกท่านจงเป็นผู้ที่ดำรงซึ่งการยืน
หยัด ไม่ใช่เป็นผู้ขอให้มีเกียรติ แท้จริง ตัวของท่านมัก**

ทะเยอทะยานเพื่อให้ได้รับเกียรติ แต่พระเจ้าของท่าน
ต้องการให้ท่านดำรงซึ่งการยืนหยัด(ในคุณธรรมความดี)”
(มะดาริญญุสสลิกีน หน้า 2/105)

หมายถึงว่า สมควรที่บ่าวคนหนึ่งต้องดิ้นรนให้ตัวเขาได้
ดำรงมั่นในเส้นทางของอัลลอฮ์ที่เที่ยงตรง และให้รักษาและมึ
ความขะมักเขม้นในการฎออะฮ์ต่ออัลลอฮ์ ทั้งนี้ เพื่อได้ประสบ
ความสำเร็จและได้รับโชคลาภอันยิ่งใหญ่ ซึ่งนั่นคือ คำดำรัส
ของพระเจ้าของเรา อัสซะวะญ์ดลา ที่ว่า

﴿إِنَّ الَّذِينَ قَالُوا رَبُّنَا اللَّهُ ثُمَّ اسْتَقَمُوا تَتَنَزَّلُ عَلَيْهِمُ الْمَلَائِكَةُ أَلَّا تَخْفُوا وَلَا
تَحْزَنُوا وَأَبْشُرُوا بِالْجَنَّةِ الَّتِي كُنْتُمْ تُوعَدُونَ ﴿٣٠﴾ نَحْنُ أَوْلِيَاؤُكُمْ فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا
وَفِي الْآخِرَةِ وَلَكُمْ فِيهَا مَا تَشْتَهَى أَنْفُسُكُمْ وَلَكُمْ فِيهَا مَا تَدَّعُونَ ﴿٣١﴾ نُزُلًا
مِّنْ غَفُورٍ رَّحِيمٍ ﴿٣٢﴾﴾ [فصلت: ٣٠-٣٢]

ความว่า “แท้จริงบรรดาผู้กล่าวว่าอัลลอฮ์คือ พระเจ้าของ
พวกเราแล้วพวกเขาก็ยืนหยัดตามคำกล่าวนั้น มะลาอิกะฮ์
จะลงมาหาพวกเขา (โดยกล่าวกับพวกเขาว่า) พวกท่าน
อย่าหวาดกลัวและอย่าเศร้าสลดใจแต่จงต้อนรับข่าวดี คือ
สวนสวรรค์ซึ่งพวกเจ้าได้ถูกสัญญาไว้ พวกเราเป็นผู้
อารักขาพวกท่านทั้งในการมีชีวิตอยู่ในโลกนี้และปรโลก
และสำหรับพวกท่านในสวนสวรรค์นั้น จะได้สิ่งที่จิตใจ

ของพวกท่านปรารถนา และสำหรับพวกท่านในสวนสวรรค์นั้นจะได้ในสิ่งที่พวกท่านเรียกร้อง เป็นการต้อนรับด้วยความเมตตาจากพระผู้ทรงอภัยผู้ทรงเมตตาเสมอ” (สุเราะฮ์ ฟุศศิละต : 30-32)

และคำดำรัสของพระองค์ อัสซะวะญ์ลลา ที่ว่า

﴿ إِنَّ الَّذِينَ قَالُوا رَبُّنَا اللَّهُ ثُمَّ اسْتَقَمُوا فَلَا خَوْفَ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ ﴿١٣﴾
أُولَئِكَ أَصْحَابُ الْجَنَّةِ خَالِدِينَ فِيهَا جَزَاءً بِمَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿١٤﴾﴾ [الأحقاف

[14-13 :

ความว่า “แท้จริงบรรดาผู้ที่กล่าวว่า อัลลอฮ์คือ พระเจ้าของเรา แล้วพวกเขาก็ยืนหยัด (ปฏิบัติ) ตามคำกล่าวนั้น จะไม่มีความหวาดกลัวใด ๆ แก่พวกเขา และพวกเขาก็จะไม่เศร้าสลดใจ ชนเหล่านั้นคือชาวสวนสวรรค์ พวกเขาเป็นผู้พำนักอยู่ในนั้นตลอดกาล เป็นการตอบแทนที่พวกเขาได้กระทำไว้” (สุเราะฮ์ อัล-อะหฺกอฟ : 13-14)

ข้าพเจ้าขอต่ออัลลอฮ์ผู้ทรงเกียรติ พระเจ้าแห่งบัลลังก์อันยิ่งใหญ่ ด้วยกับพระนามและคุณลักษณะของพระองค์อัน

วิจิตร กำหนดให้เราทุกคนได้ยืนหยัดอย่างมั่นคงและได้รับทาง
นำไปสู่เส้นทางของพระองค์ที่เที่ยงตรง และคุ้มครองเราให้ออก
ห่างจากเส้นทางที่ถูกกิเลสและหลงผิด และขอทรงปรับปรุง
กิจการต่างๆ ของเราให้ดี ขอทรงปรับปรุงแก้ไขศาสนาของเราซึ่ง
เป็นที่ยึดเหนี่ยวของเรา ขอทรงปรับปรุงโลกศุนยาของเราซึ่งเป็น
ที่แห่งการมีชีวิตของเรา ขอทรงปรับปรุงโลกอาคิเรวะสุขของเรา
ซึ่งเป็นที่คืนกลับของเรา ขอพระองค์ทรงประทานให้ชีวิตของเรา
เป็นการเพิ่มพูนความดีทุกประการแก่เรา และขอทรงประทาน
ให้ความตายนั้นเป็นการพักผ่อนแก่เราจากสิ่งที่ชั่วร้ายทั้งหลาย
และคำวิงวอนสุดท้ายของเรา คือ มวลการสรรเสริญ
เป็นกรรมสิทธิ์ของอัลลอฮฺ พระผู้อภิบาลแห่งสากลโลก
ขอความศานติ การยกย่องและความโปรดปราน
ของอัลลอฮฺ พึงมีแด่บ่าวของพระองค์ ศาสนทูตของพระองค์ นบี
ของเรา “มุหัมมัด” และวงศ์วานของท่าน ตลอดจนเศาะหาบะฮ์
ของท่านทุกคน